

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 12-13 października 2018 roku
na kierunku

Zarządzanie

prowadzonym

na Wydziale Zarządzania
Politechniki Częstochowskiej

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	10
Zalecenia	10
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	10
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	10
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	22
Dobre praktyki	27
Zalecenia	28
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	37
Dobre praktyki	37
Zalecenia	37
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	41
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny – na podstawie Raportu oceny instytucjonalnej dokonanej w dniach 23-25 listopada 2012 roku.	41
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel , członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Stefan Wrzosek – członek PKA
2. dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
3. mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Agnieszka Kowalczyk – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej na kierunku *zarządzanie* odbyła się na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2008 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 11/2009 z dnia 8 stycznia 2009 roku). W roku 2012 odbyła się na Wydziale Zarządzania ocena instytucjonalna i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 208/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 roku).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z Raportem Samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie Raportu Samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, przedstawicielami Kół Naukowych, Biura Karier oraz Biura Osób Niepełnosprawnych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Zarządzanie	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia/ studia II stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne / Niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk ekonomicznych Dyscyplina - Nauki o zarządzaniu	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia: 6 semestrów – 180 ECTS Studia II stopnia: 4 semestry – 120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I i II stopnia: - <i>Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa</i> - <i>Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem</i> - <i>Zarządzanie instytucjami publicznymi i samorządowymi</i> - <i>Zarządzanie kadrami;</i> Studia II stopnia: - <i>Rachunkowość w zarządzaniu</i> - <i>Zarządzanie finansami i bankowość</i> - <i>Zarządzanie nieruchomościami</i> - <i>Zarządzanie projektem badawczym i komercjalizacja wyników badań</i>	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia: licencjat Studia II stopnia - magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	115 (I st.) 118 (II st.)	90 (I st.) 89 (II st.)
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2010 (I st.) 900 (II st.)	1200 (I st.) 552 (II st.)

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadawalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	Zadawalająca

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Strategia rozwoju Politechniki Częstochowskiej obejmuje siedem celów strategicznych: Kształcenie, Badania naukowe, Zasoby ludzkie, Infrastruktura i jej wyposażenie, Finanse, Zarządzanie, Marketing, dla których opracowano szczegółowy program działań.

Misja i strategia rozwoju Wydziału Zarządzania na lata 2016-2020 wpisuje się w misję i strategię Politechniki Częstochowskiej. Misją Wydziału Zarządzania jest stwierdzenie *Scientia nulla res praestantior* („Nie ma nic cenniejszego od wiedzy”). Strategia Wydziału realizowana jest dla obszarów, które wskazano w uczelnianej strategii, tj.: kształcenie, badania naukowe, zasoby ludzkie, infrastruktura i jej wyposażenie, finanse, zarządzanie, marketing. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest w pełni zgodna z misją i strategią.

Kierunek *Zarządzanie* w całości jest przyporządkowany do jednej dyscypliny – nauki o zarządzaniu, w której kadra wydziału ma największy dorobek naukowy. Prowadzenie kierunku *zarządzanie* jest w pełni zgodne z planami rozwoju naukowego Wydziału.

Kierunek *zarządzanie* należy do najpopularniejszych w europejskich i amerykańskich uczelniach technicznych, a także w Polsce. Duże zapotrzebowanie na absolwentów kierunków poruszających się w obrębie nauk o zarządzaniu wynika z trwałych tendencji budowy silnych kadr dla przedsiębiorstw, banków jak i administracji publicznej. Wydział Zarządzania kształci kadry znajdujące zatrudnienie w lokalnych i ogólnopolskich instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach. Wydział realizuje program studiów, dostosowywany do zmieniających się wymogów rynku pracy.

Ofertę dydaktyczną Wydział Zarządzania dostosowuje do potrzeb rynku, zgłaszanych przez funkcjonującą przy nim Radę Doradczą Przedstawicieli Biznesu, zrzeszającą liderów biznesu głównie z województwa śląskiego. Podstawowym celem organizowanych dwa razy do roku spotkań z przedstawicielami biznesu jest opiniowanie nowych kierunków studiów oraz nowych specjalności oferowanych przez Wydział Zarządzania. Proces dostosowania specjalności do potrzeb rynku pracy zaowocował ich szerokim spektrum, i tak:

- studia I stopnia: *zarządzanie kadrami; zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa; przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem;*
- studia II stopnia: *zarządzanie kadrami; zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa; przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem; zarządzanie projektem badawczym i komercjalizacja wyników badań; rachunkowość w zarządzaniu; zarządzanie nieruchomościami; marketing w turystyce; administracja i zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego; zarządzanie finansami i bankowość oraz zarządzanie turystyką i sportem.*

Szerokie spektrum działalności biznesowej członków Rady pozwala na właściwą ocenę szans absolwentów kierunku *zarządzanie* na podjęcie pracy, zgodnie z aktualnymi wymaganiami rynku.

1.2.

Badania naukowe realizowane na Wydziale Zarządzania wspierają proces kształcenia na kierunku *Zarządzanie*. Dorobek naukowy kadry prowadzącej kierunek dotyczy w szczególności następujących tematów: współczesne uwarunkowania zarządzania organizacjami; współczesne aspekty i kierunki zarządzania przedsiębiorstwami; nowoczesne koncepcje marketingu oraz zarządzanie działalnością marketingową w skali krajowej i międzynarodowej; społeczne i psychologiczne uwarunkowania zarządzania zasobami ludzkimi w organizacjach; zarządzanie publiczne oraz prawne aspekty działalności gospodarczej; technologie informacyjne w zarządzaniu organizacjami; strategie transformacji współczesnych przedsiębiorstw; ocena elementów strumienia wartości produkcyjnych i elementów strumienia wartości ludzkich w różnych branżach przemysłu; analiza uwarunkowań wdrożenia instrumentów Lean w polskich przedsiębiorstwach; modelowanie procesów biznesowych w środowiskach heterogenicznych; wykorzystanie narzędzi ekonometrycznych i metod statystycznych w badaniach ekonomicznych; analiza reakcji małych i średnich przedsiębiorstw na kryzys; ocena procesu zarządzania rozwojem inwestycyjnym małych i średnich przedsiębiorstw; finansowe i strategiczne uwarunkowania zarządzania przedsiębiorstwami; uwarunkowania zarządzania rozwojem organizacji; badania nad kluczowymi czynnikami procesów rozwoju lokalnego i regionalnego.

Do wyszczególnionych prac badawczych prowadzonych przez pracowników Wydziału Zarządzania bezpośrednio odnoszą się również efekty kształcenia na kierunku *zarządzanie*.

W związku z przytoczonymi badaniami Wydział uzyskał w 2017 roku kategorię naukową **A** w procesie parametryzacji za lata 2013-2016. Wydział jest wydawcą dwóch czasopism na liście B MNiSW, których tematyka związana jest z problemami zarządzania: „Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie” (7 punktów) oraz „Polish Journal of Management Studies (PJMS)” (9 punktów), które to czasopismo „PJMS” jest indeksowane w bazie Scopus i Emerging Sources Citation Index (Web of Science);

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. W latach 2012 - 2018 stopień doktora uzyskało 22 pracowników, 12 pracowników stopień doktora habilitowanego oraz 3 pracowników tytuł profesora.

1.3

Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały przyjęte Uchwałą nr 405/2011/2012 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów: *zarządzanie* w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia o profilu ogólnoakademickim, *zarządzanie* w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia o profilu ogólnoakademickim, na Wydziale Zarządzania.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały przyporządkowane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych, dyscypliny nauk o zarządzaniu jako dyscypliny podstawowej. Kształcenie na obydwu poziomach studiów realizowane jest w ramach profilu ogólnoakademickiego.

Program kształcenia został opracowany zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji i w 2018 roku został dostosowany do Polskiej Ramy Kwalifikacji, które to dostosowanie zostało wyrażone w zmianach zawartych w kolejnej Uchwale nr 207/2017/2018 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 27 czerwca 2018 roku w sprawie: zmiany Załącznika nr 2 do Uchwały nr 405/2011/2012.

Efekty kształcenia na pierwszym stopniu studiów obejmują 12 efektów w zakresie wiedzy, 11 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Wskazane zostały odniesienia tych efektów do uniwersalnych (P6U) i szczegółowych (P6S) efektów kształcenia, a także z obszaru nauk społecznych dla poziomu 6. Dla studiów drugiego stopnia przyjęto 12 efektów w zakresie wiedzy, 10 efektów w zakresie umiejętności oraz 6

efektów w zakresie kompetencji społecznych. Także w tym przypadku wskazano dla wszystkich efektów kierunkowych ich odniesienia do efektów kształcenia z obszaru nauk społecznych dla kwalifikacji drugiego stopnia oraz Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7.

W sylabusach przedmiotów określone zostały szczegółowe efekty kształcenia stanowiące rozwinięcia efektów kierunkowych. Efekty te zostały sformułowane w trzech zakresach: wiedzy umiejętności oraz kompetencji społecznych. W każdym przypadku wskazane są powiązania szczegółowych efektów kształcenia z kierunkowymi efektami kształcenia przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów pierwszego stopnia zakłada przygotowanie studentów do prowadzenia badań, a w odniesieniu do studiów drugiego stopnia udział w badaniach. W celu realizacji tych zadań wśród kierunkowych efektów kształcenia zostały przyjęte takie, które nastawione są na przekazywanie pogłębionej wiedzy oraz rozwijanie umiejętności wykorzystania narzędzi stanowiących warsztat badacza naukowego z obszaru zarządzania, niezbędnych do prowadzenia samodzielnych badań oraz interpretacji zależności występujących w naukach o zarządzaniu jako dyscyplinie naukowej. Są to m.in. efekty w zakresie umiejętności analizy zjawisk w obszarze zarządzania organizacjami, stosowania metod i technik gromadzenia i analizowania danych rynkowych, umożliwiających analizę struktur i relacji społeczno-gospodarczych oraz zjawisk i procesów rynkowych wpływających na osiąganie celów przez przedsiębiorstwa i inne instytucje, umiejętności stawiania prostych hipotez badawczych oraz ich weryfikacji, a także wykorzystania narzędzi statystycznych.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia określone zostały w sposób jasny i zrozumiały dla odbiorców zawartych w nich informacji, w szczególności dla studentów i pracodawców. Dla opisu efektów kształcenia posłużono się terminologią odpowiadającą dziedzinie nauk ekonomicznych i dyscyplinie nauk o zarządzaniu oraz dyscyplinom pokrewnym, których terminologie są wykorzystywane na ocenianym kierunku studiów, to jest ekonomii, finansów czy prawa.

Realizacja programu studiów stwarza realną możliwość osiągnięcia kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Przejrzysty sposób sformułowania efektów pozwala na ich skuteczną weryfikację za pomocą narzędzi stosowanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

W programie kształcenia studiów pierwszego stopnia został sformułowany efekt kształcenia w zakresie umiejętności, który przewiduje nabycie przez absolwenta kierunku Zarządzanie umiejętności językowych zgodnych z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego. Natomiast w programie kształcenia studiów drugiego stopnia ujęto odpowiednio efekt kształcenia, który przewiduje nabycie umiejętności językowych zgodnych z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+.

Efekty kształcenia dla obydwu form studiów, tj. stacjonarnych i niestacjonarnych, są takie same. Odnosi się to zarówno do studiów pierwszego jak i drugiego stopnia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kierunek studiów *zarządzanie* został przyporządkowany do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych, efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk ekonomicznych i jednej dyscypliny: nauki o zarządzaniu. Takie osadzenie efektów kształcenia kierunku *zarządzanie*, w jednej dyscyplinie nauk ekonomicznych jest właściwe ze względu na ścisłe powiązanie wykładanych treści i proponowane specjalności.

Kierunek *zarządzanie* odpowiada także wizji Wydziału, która zakłada silną jego pozycję kierunku na arenie krajowej oraz międzynarodowej, m.in. poprzez uwzględnianie w procesie kształcenia (programach studiów wszystkich poziomów) zmian w otoczeniu gospodarczym, najnowszych kierunków rozwoju i osiągnięć nauki, a także zapotrzebowania rynku pracy.

O sile naukowej kadry Wydziału Zarządzania świadczy posiadanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie nauk o zarządzaniu oraz **kategoria A** przyznana Wydziałowi. Duży udział studentów w badaniach świadczy o silnych powiązaniach procesu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi.

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego, do którego został przyporządkowany kierunek. W 2018 roku Wydział zmodyfikował efekty kształcenia i wskazał odniesienia kierunkowych efektów kształcenia do odpowiedniego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Liczba efektów kierunkowych jest wystarczająca, co pozwoliło na odpowiednie rozbudowanie ich treści. Dotyczy to obydwu poziomów kształcenia.

Szczegółowe efekty kształcenia zostały sformułowane dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia i są spójne z efektami kierunkowymi. Spójność ta została wskazana w sylabusach przedmiotów i macierzach powiązań efektów szczegółowych z kierunkowymi.

W zbiorze efektów kształcenia ocenianego kierunku studiów uwzględnione zostały efekty kierunkowe i przedmiotowe związane z pogłębioną wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do prowadzenia działalności badawczej w dyscyplinach nauki, do których został przyporządkowany kierunek. Realizacja tych efektów pozwala na przygotowanie studentów pierwszego stopnia do prowadzenia działalności badawczej, a na studiach drugiego stopnia do udziału w niej.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób przystępny, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinom nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

Dla obydwu poziomów kształcenia sformułowano odpowiedni efekt kierunkowy i efekty przedmiotowe odnoszące się do języka obcego. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są takie same dla obydwu ich form – stacjonarnej i niestacjonarnej.

Dobre praktyki

Silne wsparcie procesu dydaktycznego prowadzonymi badaniami naukowymi.

Zalecenia

brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

Program kształcenia na wizytowanym kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia trwa 3 lata. Studia stacjonarne i niestacjonarne trwają 6 semestrów (180 punktów ECTS). Z kolei studia II stopnia trwają 2 lata, podczas których student uzyskuje 120 punktów ECTS. W

poniższej tabeli zestawiono wybrane informacje na temat struktury programu nauczania w roku ak. 2017/2018.

Wyszczególnienie	Liczba punktów ECTS			
	stacjonarne		niestacjonarne	
	I st.	II st.	I st.	II st.
Liczba punktów ECTS przewidziana w programie studiów	180	120	180	120
Liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	97	60	73	38
Liczba punktów ECTS przyporządkowanych modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk ekonomicznych, które służą zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy oraz umiejętności na temat prowadzenia badań naukowych	105	65	93	44
Liczba punktów ECTS przyporządkowanych modułom zajęć do wyboru	58	38	61	35
Liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6	-	6	-

Program kształcenia obowiązujący na kierunku *zarządzanie* jest skonstruowany modułowo. W programie nauczania wyodrębniono następujące moduły kształcenia:

Wyszczególnienie	Liczba punktów ECTS			
	stacjonarne		niestacjonarne	
	I st.	II st.	I st.	II st.
Moduł treści podstawowych	36	25	38	28
Moduł treści kierunkowych	45	33	43	32
Moduł treści dodatkowych	23		11	
Moduł zajęć do wyboru	30	14	45	27
Moduł zajęć specjalnościowych	28	24	16	8
Moduł zajęć pozostałych			8	
Moduł „Inne wymagania”, tj. seminaria, przygotowanie do pisania pracy dyplomowej, praktyki zawodowe	18	24	19	25
Razem	180	120	180	120

Sekwencja realizacji poszczególnych grup przedmiotów jest prawidłowa. W pierwszych dwóch semestrach dominują przedmioty kształcenia ogólnego i podstawowe, a w następnych kierunkowe i specjalnościowe. Umieszczenie modułów kierunkowych w semestrach III-VI na studiach I stopnia i III-IV na studiach II stopnia sprawia, że nie następuje ich nadmierna koncentracja i zachowana jest logiczna konsekwencja w przekazywaniu studentom wiedzy i praktycznych umiejętności.

Wewnętrzna struktura modułów kształcenia tworzy logiczną całość, która umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia. W programie nauczania wyodrębniono zajęcia e-learningowe, praktyki zawodowe i zajęcia z wychowania fizycznego. Przyjęte rozwiązania są właściwe. Szczegółowe dane na ten temat zawarto w poniższym zestawieniu.

Wyszczególnienie	Liczba punktów ECTS			
	stacjonarne		niestacjonarne	
	I st.	II st.	I st.	II st.
Ogólna liczba godzin dydaktycznych określona w programie studiów.	2010	900	1200	552
Liczba godzin zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem e-learningu	124	121	125	3
Liczba godzin praktyk zawodowych	120		120	

Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60		
---	----	--	--

Wymiar zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i pracy własnej studenta został oszacowany prawidłowo. Bezpośredni kontakt realizowany jest na wykładach, ćwiczeniach, projektach, laboratoriach, seminariach, egzaminach, konsultacjach. Moduły zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynoszą:

- I stopień studia stacjonarne – 2468 godzin, co stanowi 55% wszystkich godzin;
- I stopień studia niestacjonarne – 1823 godziny, co stanowi 41% wszystkich godzin;
- II stopień studia stacjonarne – 1507 godzin, co stanowi 50% wszystkich godzin;
- II stopień studia niestacjonarne – 946 godzin, co stanowi 32% wszystkich godzin.

Ważnym elementem oceny programu kształcenia na profilu ogólnoakademickim jest wymiar zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk ekonomicznych, które służą zdobywaniu przez studentów dogłębnej wiedzy oraz umiejętności z zakresu planowania i wdrażania badań naukowych. Moduły zajęć związanych z badaniami naukowymi stanowią na studiach I stopnia 58% (105 ECTS), a na studiach II stopnia 54% (65 ECTS). Władze wizytowanego Wydziału, który prowadzi oceniany kierunek studiów dokładają starań aby moduły służące realizacji badań naukowych stanowiły istotny element procesu kształcenia.

Na studiach I stopnia studenci dokonują wyboru specjalności na drugim roku, natomiast kształcenie specjalnościowe odbywa się głównie na trzecim roku studiów. Moduły specjalnościowe obejmują 4-5 przedmiotów zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Przedmioty ujęte w programie kształcenia nie są nadmiernie rozproszone. Moduł przedmiotów specjalnościowych skumulowany jest w dwóch ostatnich semestrach, co umożliwia wzbogacenie wiedzy oraz pozyskanie umiejętności i kompetencji - adekwatnie do możliwości i potrzeb studentów. Rozpoczęcie seminarium dyplomowego ma miejsce w przedostatnim semestrze, co gwarantuje możliwość przemyślanego określenia problematyki i koncepcji pracy dyplomowej. Praktyka zawodowa realizowana jest na IV semestrze studiów licencjackich, co pozwala na elastyczne jej odbywanie, zgodnie z preferencjami studentów i oczekiwaniami pracodawców. Program studiów magisterskich nie przewiduje praktyki zawodowej. W poniższej tabeli zestawiono oferowane i obecnie uruchomione specjalności.

Studia I stopnia	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1. Zarządzanie kadrami		V
2. Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP	v	V
3. Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa	v	
4. Zarządzanie instytucjami publicznymi i samorządowymi		
Studia II stopnia		
1. Zarządzanie kadrami	v	V
2. Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP	v	V
3. Zarządzanie finansami i bankowość		
4. Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa		
5. Administracja i zarządzanie w JST		
6. Rachunkowość w zarządzaniu		
7. Zarządzanie nieruchomościami		

Z powyższej tabeli wynika, że Wydział Zarządzania posiada bogatą ofertę kształcenia na kierunku *zarządzanie* w zakresie oferowanych specjalności, ale tylko niektóre spośród nich udaje się uruchomić. Aktualnie studentom oferuje się 4 specjalności na studiach I stopnia i 7

specjalności na studiach II stopnia. Ponadto kierunek *zarządzanie* na II stopniu prowadzony jest również w języku angielskim (Management).

Oferta dydaktyczna i programowa jest systematycznie modyfikowana, co wyeksponowano w tabelach nr 1 i 2 raportu samooceny. Od roku akademickiego 2018/2019 na studiach stacjonarnych II stopnia zamknięto uchwałą Rady Wydziału dwie specjalności: *Zarządzanie projektem badawczym i komercjalizacja wyników badań* oraz *Zarządzanie finansami i bankowość*, natomiast zaakceptowano wniosek w sprawie utworzenia specjalności *Zarządzanie turystyką i sportem*.

Program studiów podlega modyfikacjom w zależności od potrzeb i w granicach obowiązujących regulacji prawnych. Jest on zgodny z Polską Ramą Kwalifikacji, gdzie ogólne charakterystyki opisów efektów uczenia się zostały zdefiniowane na poszczególnych poziomach PRK obejmujących uniwersalne charakterystyki poziomów 6-7 dla studiów I i II stopnia. Programy kształcenia zostały zaakceptowane stosownymi uchwałami Rady Wydziału Zarządzania PCz. Treści nauczania odnoszą się zasadniczo do problematyki zarządzania organizacjami gospodarczymi i instytucjami. Absolwent studiów I stopnia potrafi identyfikować, analizować i rozwiązać problemy związane z gospodarowaniem zasobami ludzkimi, rzeczowymi, finansowymi, nieruchomościami i informacjami. Nabywa również umiejętności językowe, w tym służące posługiwaniu się w języku angielskim lub niemieckim specjalistyczną terminologią z zakresu zarządzania. Absolwent jest przygotowany do pracy w roli menedżera średniego szczebla zarządzania w przedsiębiorstwach, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Wyposażony jest w pożądane umiejętności i postawy społeczne, takie jak postawy przedsiębiorcze, komunikatywność, praca zespołowa i inne.

Z kolei absolwent studiów II stopnia kierunku *zarządzanie* w trakcie przyswajania programu nauczania nabywa wiedzę i umiejętności z zakresu funkcjonowania przedsiębiorstw oraz innego typu podmiotów w obrocie gospodarczym i życiu publicznym. W trakcie nauki rozwija również takie kompetencje, jak: kreatywność, krytyczne myślenie, umiejętność radzenia sobie ze stresem, umiejętność oceny stopnia ryzyka podczas wyboru optymalnej decyzji. Zdobyta wiedza i wykształcone postawy społeczne pozwalają sądzić, iż absolwent studiów II stopnia na kierunku *zarządzanie* posiada umiejętności menedżerskie adekwatne do kierowania firmą produkcyjną, handlową lub usługową małej lub średniej wielkości oraz jednostkami samorządowymi i administracji publicznej.

W programie studiów całkowity nakład pracy studenta szacowany jest na poziomie poszczególnych przedmiotów. W kartach przedmiotów wyodrębnione zostały wystandaryzowane elementy nakładu pracy studenta, takie jak np. godziny kontaktowe z nauczycielem, przygotowanie do zajęć, przygotowanie projektu/prezentacji, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, udział w konsultacjach i inne. Działania te sprawiły, że nakład pracy jest dobrze dostosowany do wykorzystywanych metod dydaktycznych i form zajęć.

Trafność doboru i zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz udział liczby godzin przypisanych poszczególnym typom zajęć nie budzą zastrzeżeń. Zajęcia realizowane są w następujących formach dydaktycznych: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, lektoraty, projekty, seminaria, praktyki. Warto aby w przyszłości bardziej aniżeli dotychczas upowszechnić formułę zajęć warsztatowych i zajęć o charakterze projektowym. Zajęcia o charakterze projektowym obejmują bowiem zaledwie:

- 45 godzin na studiach stacjonarnych I stopnia (1 przedmiot);
- 42 godziny na studiach niestacjonarnych I stopnia (2 przedmioty);
- 30 godzin na studiach stacjonarnych II stopnia (1 przedmiot);
- 27 godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia (2 przedmioty).

Na wizytowanym kierunku stosowane metody kształcenia zależą od charakteru zajęć oraz treści kształcenia. Najczęściej stosowane metody i techniki kształcenia to metody problemowe, aktywizujące, eksponujące i praktyczne, takie jak wykład połączony z prezentacją

multimedialną, analiza przypadków, dyskusja moderowana, obserwacja, ćwiczenia praktyczne pobudzające kreatywność i twórcze myślenie, burza mózgów, praca w zespołach zadaniowych, praca w małych grupach, symulacje zespołowe, symulacyjne gry dydaktyczne, testy, quizy, krzyżówki, pokazy oraz metoda projektowa. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się poprzez przygotowanie do zajęć oraz poprzez dodatkowe zadania i projekty. Studenci pozytywnie zaopiniowali relację wymiaru zajęć teoretycznych do praktycznych.

W dobie umiędzynarodowienia kształcenia i globalizacji rynku szczególnie istotnym elementem programu kształcenia na studiach ekonomicznych, który powinien zagwarantować studentom osiągnięcie efektów w zakresie kompetencji językowych jest nauczanie języków obcych. W programie studiów na naukę języków obcych przypada:

- 120 godzin zajęć (8 punktów ECTS) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia. Co ciekawe z załącznika „Program studiów” wynika, że na studiach stacjonarnych język obcy nauczany jest w semestrach I-IV, a na studiach niestacjonarnych III-VI. Program kształcenia zakłada, że student nabywa znajomość języka angielskiego na poziomie B2 lub wyższym.

- 15 godzin zajęć (2 punkty ECTS) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia – z przedmiotu Eurologistics (Eurologistyka) w języku angielskim lub niemieckim. Warto w tym miejscu także zaznaczyć, że na ścieżce anglojęzycznej w ramach kierunku *Management* prowadzone są w języku angielskim zajęcia z 24 przedmiotów. Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia ten fakt. Generalnie jednak wymiar zajęć w języku obcym dla ścieżki polskojęzycznej jest stanowczo zbyt mały. Warto wprowadzić do programu nauczania większej liczby przedmiotów fakultatywnych wykładanych w języku obcym.

Kolejnym ważnym elementem procesu kształcenia jest organizacja praktyk zawodowych, na które w całym cyklu kształcenia na studiach I stopnia przeznaczona jest 120 godzin (6 punktów ECTS). Zasady organizacji praktyk zawodowych określone zostały w procedurze PS-6 oraz w Regulaminie praktyk studenckich. Szczegółowy program praktyki zawarto także w sylabusie przedmiotu. O ile wymiar praktyk nie budzi zastrzeżeń, to ich szeroko zdefiniowane cele i sposób weryfikacji efektów kształcenia nabywanych w ramach tego modułu zajęć są problematyczne. Po zakończeniu przez studenta praktyki, zakładowy opiekun praktyk potwierdza jej odbycie – dokonując adnotacji na sprawozdaniu z praktyki.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że praktyka zawodowa spełnia ich oczekiwania oraz umożliwia im zdobycie założonych efektów kształcenia. Metody i narzędzia weryfikacji efektów kształcenia przewidzianych dla praktyk zawodowych są poprawne. Lista przedsiębiorstw i instytucji, w których realizowane są praktyki (tzw. Bank Praktyk) powinna być systematycznie uzupełniana. Na dzień dzisiejszy baza przedsiębiorstw i instytucji, w których studenci Wydziału Zarządzania odbywają praktyki zawodowe jest dość skromna i obejmuje 17 firm i instytucji.

Treści programowe zostały ujęte na ocenianym kierunku studiów *zarządzanie* w sylabusach przygotowanych dla wszystkich 74 przedmiotów na studiach I stopnia i 59 przedmiotów na studiach II stopnia. Treści te zostały ujęte dla wykładów i ćwiczeń. Zakres szczegółowości treści programowych jest właściwy. Są one spójne z nazwami przedmiotów i ich celami. Treści kształcenia są także odpowiednio powiązane z przedmiotowymi i kierunkowymi efektami kształcenia. W kartach przedmiotów wskazano również na wykorzystywane metody i środki dydaktyczne oraz kryteria oceniania studentów. Karty przedmiotów są systematycznie modyfikowane. Warto także zaznaczyć, że studenci mają zapewniony dostęp do kart przedmiotów. Sylabusy zawierają następujące informacje:

- cele przedmiotu;
- wymagania wstępne;
- efekty kształcenia;
- treści programowe;

- narzędzia dydaktyczne;
- obciążenie pracą studenta;
- literatura podstawowa i uzupełniająca;
- dane o wykładowcy;
- tabela odniesienia efektów kształcenia;
- wymogi zaliczenia przedmiotu;
- inne przydatne informacje o przedmiocie.

Treści programowe, wsparte wskazaną studentom literaturą, odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy oraz przedmiotowi badań z zakresu nauk o zarządzaniu, do których odnoszą się efekty kształcenia. Treści programowe są adekwatne także do problematyki badań naukowych prowadzonych przez pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów.

Organizacja procesu kształcenia jest generalnie prawidłowa. Liczebność grup ćwiczeniowych i wykładowych jest właściwa i wynosi:

- grupy wykładowe: do 80 osób;
- grupy ćwiczeniowe: do 35 osób.

W opinii studentów wielkości grup zajęciowych są odpowiednie i pozwalają na osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Harmonogramu zajęć jest zgodny z zasadami higieny procesu nauczania. Zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych nie są nadmiernie skomasowane, a liczba zjazdów prawidłowa. Harmonogram zajęć jest dostosowany do potrzeb studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych, co potwierdziły osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym.

Zarówno wsparcie udzielane studentom w procesie uczenia się ze strony nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, jak i indywidualizację procesu kształcenia ocenia się pozytywnie. Uczelnia zapewnia możliwość elastycznego dostosowania metod kształcenia do preferencji i indywidualnych potrzeb studentów. Kwestie indywidualnych ścieżek studiów precyzuje w rozdziale II i V Regulamin Studiów. Zgodnie z nim studenci mogą studiować według indywidualnego programu, w tym planu studiów (IPS) oraz według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Regulamin określa zasady i tryb przyznawania poszczególnych form indywidualizacji procesu studiowania. Uczelnia jest także otwarta na potrzeby studentów niepełnosprawnych, czemu poświęcono więcej miejsca w opisie kryterium nr 8.

Studenci otrzymują należyte wsparcie w trakcie procesu kształcenia – mogą udać się na konsultacje do wykładowców oraz aktywnie działać w ramach studenckich kół naukowych. Kadra akademicka jest bardzo zaangażowana w dydaktykę i identyfikuje się z Uczelnią. Konstatacja ta jest efektem między innymi interesującego spotkania Zespołu Oceniającego PKA z kadrami akademicką obsługującą proces dydaktyczny na ocenianym kierunku. W spotkaniu tym uczestniczyło około 100 nauczycieli akademickich.

2.2.

System weryfikacji efektów kształcenia regulowany jest kilkoma procedurami Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- PS-1: Procedura stałego monitorowania standardów kształcenia i Krajowych Ram Kwalifikacji KRK (PRK);
- PS-3: Procedura sprawdzenia treści poszczególnych przedmiotów z efektami kształcenia;
- PS-15: Procedura oceny i doskonalenia efektów kształcenia.

Ważną rolę pełni również Wydziałowa Komisja ds. Określania, Weryfikacji i Doskonalenia Efektów Kształcenia, która corocznie opracowuje stosowny raport i przekazuje go do Komisji ds. Jakości Kształcenia. Raport ten opracowywany jest na podstawie przeglądu takich dokumentów, jak:

- analiza zgodności programu kształcenia z efektami kształcenia,
- ocena planów studiów,
- wyniki weryfikacji przewodników po przedmiotach,
- ocena realizowanego systemu punktowego ECTS,
- ocena wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych,
- ocena wymagań stawianych pracom licencjackim i magisterskim,
- ocena realizacji praktyk zawodowych,
- wyniki badań ankietowych dotyczących oceny toku studiów,
- wyniki badań ankietowych realizacji procesu dydaktycznego,
- analiza opinii interesariuszy zewnętrznych.

Uzyskane wyniki służą doskonaleniu procesu kształcenia i uczenia się studentów. Uczelnia posiada duże doświadczenie w monitoringu i optymalizacji rozwiązań na rzecz podnoszenia skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia. Odpowiedzialność za realizację efektów kształcenia ponoszą władze dziekańskie, kierownicy katedr, nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia, promotorzy i recenzenci prac dyplomowych, opiekunowie praktyk studenckich, a także interesariusze zewnętrzni, w tym organizatorzy praktyk zawodowych.

Metody weryfikacji efektów kształcenia są dobrze wyeksponowane w kartach przedmiotów. W części sylabusu „*Sposoby oceny*” oraz „*Formy oceny – szczegóły*” zostały określone elementy, które określają zasady zaliczenia przedmiotu. Dobór formy egzaminu i innych metod weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia zależy od charakteru zajęć dydaktycznych. Efekty kształcenia osiąmane przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia weryfikowane są poprzez dwa rodzaje ocen: oceną formującą i oceną podsumowującą. Ocena formująca to ocena cząstkowa służąca do sprawdzania i oceniania prac cząstkowych w semestrze, natomiast ocena podsumowująca to ocena całości przedmiotu. Najczęściej nauczyciele stosują obydwa rodzaje ocen, dokonując kwantyfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

W ramach kształcenia na ocenianym kierunku studiów wykorzystywane są różnorodne metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, takie jak: ocena przygotowania się studenta do zajęć i jego aktywności na zajęciach, ocena z wykonanych ćwiczeń na zajęciach, ocena pracy w małych grupach, ocena projektu lub prezentacji multimedialnej, ocena zadań realizowanych w ramach e-learningu, kolokwium, a także egzamin pisemny. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do specyfiki przedmiotów i uwzględniają zasady sprawiedliwości, równych szans, a także są pomocne w procesie uczenia się.

Harmonogram sesji egzaminacyjnej jest dostosowany do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych, co potwierdziły osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. W opinii studentów obecnych na spotkaniu system sprawdzania oraz oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty. Jest on dostępny w kartach przedmiotów, a także przedstawiany jest podczas pierwszych zajęć dydaktycznych w danym semestrze. Założenia zawarte w kartach przedmiotów są konsekwentnie realizowane przez nauczycieli akademickich, a wiedza oraz umiejętności studentów są na bieżąco weryfikowane. Studenci są informowani o osiągniętych wynikach w trakcie zajęć. System oceny osiągnięć studentów zawiera konkretnie i jasno określone wymagania i obiektywnie sformułowane oceny.

Weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie praktyk dokonuje opiekun praktyk. Zaliczenie praktyki może odbyć się poprzez jej realizację w różnych instytucjach lub na podstawie zatrudnienia, które powinno być zgodne z kierunkiem studiów. Praktyka jest zaliczana wówczas gdy spełnione są dwa warunki: student odbył praktykę w wymiarze określonym w programie studiów oraz dostarczył do Uczelni w wymaganym terminie sprawozdanie z realizacji

praktyk. Na tej podstawie kierunkowy opiekun praktyk studenckich zalicza praktykę, poprzez dokonanie wpisu do indeksu i karty okresowych osiągnięć studenta. Zespołowi Oceniającemu udostępniono kompleksowo prowadzoną dokumentację procesu kształcenia w ramach praktyk zawodowych od początku uruchomienia kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest dokonywana również w trakcie procesu dyplomowania. Proces ten przebiega generalnie w sposób prawidłowy, choć Zespół Wizytujący dostrzegł pewne jego mankamenty, np. te związane z tematyką części prac dyplomowych, które lokują się poza kanonem kierunku *zarządzanie*. Pewna część prac dyplomowych (około 10-15%) bardziej wpisuje się w kanon kierunku *finanse i rachunkowość*, aniżeli *zarządzanie*. Poniżej wymieniono kilka tytułów takich prac:

1. Sposoby finansowania zadań publicznych w Gminie Łazy w latach 2012-2016;
2. Podatek od nieruchomości i jego rola w kształtowaniu dochodów gminy na przykładzie Gminy Kamienica Polska w latach 2012-2016;
3. Analiza procesu udzielania kredytu hipotecznego na przykładzie BZWBK SA;
4. Fundusze gminne jako źródło finansowania gospodarki odpadami ściekowo-bytowymi na przykładzie Gminy Będzin w latach 2010-2017;
5. Wykorzystanie funduszy unijnych przez jednostki samorządu terytorialnego w latach 2008-2017 w celu zminimalizowania bezrobocia w Powiecie Lublinieckim.

Również pewne wątpliwości dotyczą stopnia trudności niektórych pytań stawianych na egzaminach dyplomowych. W części przypadków są one zbyt proste i odnoszą się jedynie do treści pracy, a nie kanonu kierunku studiów.

Poziom merytoryczny prac dyplomowych jest zróżnicowany, choć przeważają prace ocenione przez opiekunów naukowych i recenzentów jako bardzo dobre i dobre. Mankamentem części prac jest brak kompleksowości analiz, wnikliwości wnioskowania, zadowalającej liczebności i aktualności wykorzystanych źródeł bibliograficznych (w tym anglojęzycznych oraz publikacji opiekuna naukowego), reprezentatywności badań własnych oraz relatywnie wysokich współczynników podobieństwa w programie antyplagiatowym plagiat.pl. Ponadto w pracach dyplomowych brakuje oceny efektywności rozwiązań, które są w nich proponowane. Szczegółowe informacje na temat poziomu merytorycznego wylosowanych prac dyplomowych zamieszczono w części drugiej załącznika nr 3.

Prawidłowość przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia została potwierdzona w wyniku przeglądu prac etapowych: zaliczeniowych i egzaminacyjnych opisanych w załączniku nr 3 do niniejszego raportu (część pierwsza). Analizowane przez ZO PKA prace mają różne formy, poruszają przekrojową tematykę z danego przedmiotu. Ich poziom merytoryczny, podobnie jak oceny, jest bardzo zróżnicowany, generalnie jednak wystawione oceny są adekwatne do poziomu pracy. Prace etapowe umożliwiają obiektywną weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia. Dokumentacja każdego przedmiotu podlega archiwizacji, przy czym system archiwizacji prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych z danego cyklu kształcenia funkcjonuje prawidłowo. Dokumentacja prowadzona jest bardzo starannie. Obowiązują w tym względzie standardy proceduralne (PS-8).

Podczas wizytacji Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono dokumentację zaliczania efektów kształcenia, w postaci protokołów z zaliczeń i egzaminów. Rozkłady ocen są generalnie prawidłowe, choć zdarzały protokoły, na których znajdowały się niemal wyłącznie oceny bardzo dobre (np. „Zarządzanie zasobami ludzkimi, Zarządzanie ryzykiem działalności, Zarządzanie strategiczne”).

System walidacji osiągnięcia efektów kształcenia jest transparentny i obiektywny. Studenci mają możliwość egzekwowania swoich praw i sygnalizowania wszelkich problemów w tym zakresie, w drodze kontaktów bezpośrednich z wykładowcami i władzami PCz. Kwestie te precyzuje również Regulamin Studiów (rozdziały 3, 4 i 8). Rzetelność i przejrzystość procesu

sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wiarygodność i porównywalność wyników oceny nie budzą zastrzeżeń.

Pozytywnie należy ocenić również aktywność naukową studentów. Mają oni możliwość publikacji wyników badań i z niej korzystają. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wykazy około 150 publikacji studentów Wydziału Zarządzania wydanych w ostatnich latach. Dane na ten temat zaprezentowano w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa koła	A	B	C	D	E	F	Łącznie Z/N
1	Ludzie biznesu	22	2	1	2			23/4
2	Macroknow	7	2	4	5			11/7
3	Innowator	11	2		1			11/3
4	Analitik samorządowy	6		4	1			10/1
5	Promotor jakości	1	1	8	6			9/7
6	Business Net	6	1	3	3			9/4
7	Erasmus+Manager					7	1	7/1
8	Równoważnik	4	2	2	1			6/3
9	Bankowiec XXI wieku	1	2	5				6/2
10	Logistyk			6				6/0
11	Menedżer ryzyka	6						6/0
12	„FaMa”Business Leaders Club	4						4/0
13	Bezpieczny krąg			3				3/0
14	Buchalter		6					0/6
15	Menedżer nieruchomości		2		1			0/3
16	Incoterms						1	0/1
17	Homeosticus				1			0/1
ŁĄCZNIE								111/43
SUMA								154
Legenda: A - zarejestrowane publikacje krajowe wewnętrzne, wydawane przez WZ PCz lub inne wydziały PCz B - niezarejestrowane, publikacje w druku, wydawane przez WZ PCz lub inne wydziały PCz C - zarejestrowane publikacje zewnętrzne krajowe D - niezarejestrowane publikacje zewnętrzne krajowe E - zarejestrowane publikacje zewnętrzne zagraniczne F - niezarejestrowane, będące w druku publikacje zewnętrzne zagraniczne Z - publikacje zarejestrowane (posiadające numer ISBN lub ISSN) N - publikacje niezarejestrowane (w druku lub recenzji)								

Ponadto w 232 przypadkach studenci WZ PCz uczestniczyli w roku akademickim 2017/2018 w konferencjach naukowych i sympozjach. W ramach kół naukowych organizowane są cyklicznie krajowe i międzynarodowe konferencje naukowe:

- „Dylematy i wyzwania zarządzania organizacjami” (trzy edycje w latach 2015-2017),
- „Zrównoważony rozwój w zarządzaniu” (trzy edycje w latach 2013-2015),
- „Wyzwania i perspektywy współczesnego zarządzania” oraz „Wyzwania i perspektywy przedsiębiorczej organizacji” osiem edycji w latach 2010-2018).

Aktywność naukową studentów i zaangażowanie opiekunów kół naukowych ocenia się wysoko.

Na wizytowanym kierunku studiów są wykorzystywane w relatywnie niewielkim stopniu metody kształcenia na odległość. E-learning na platformie Moodle jest wspomagająco na 6 przedmiotach na studiach I stopnia i na 5 kursach na studiach II stopnia.

2.3

Warunki, tryb i terminy rekrutacji na kierunek *zarządzanie* Uczelnia określiła szczegółowo w drodze uchwały Senatu i z wymaganym wyprzedzeniem podała je do publicznej wiadomości. Kwestie związane z rekrutacją na studia reguluje Uchwała nr 181/2017/2018 Senatu

Politechniki Częstochowskiej z dnia 21 marca 2018 roku w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia I i II stopnia w roku akademickim 2019/2020. Przyjęte w dokumencie rozwiązania nie odbiegają od powszechnie stosowanych standardów. Postępowanie kwalifikacyjne realizowane jest w oparciu o wolny nabór kandydatów spełniających wymogi rekrutacyjne. Obowiązujące zasady naboru studentów, zarówno z punktu widzenia merytorycznego, jak i formalnego, są prawidłowe. Nie zawierają zapisów dyskryminujących i są przedstawione w jasny i zrozumiały sposób.

Rekrutację na studia przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Procedury rekrutacyjne są dostępne na stronie internetowej uczelni w zakładce „Kandydat”. W procesie rekrutacji uwzględniane są wyniki maturalnych egzaminów (poziom podstawowy i rozszerzony) z matematyki, języka polskiego, języka obcego nowożytnego oraz dodatkowego przedmiotu klasyfikacyjnego (geografia lub historia lub wiedza o społeczeństwie). W przypadku języka obcego i języka polskiego kandydatom którzy zdawali egzaminy maturalne z tych przedmiotów na poziomie podstawowym i rozszerzonym zalicza się korzystniejszy wynik. Z kolei w przypadku matematyki i dodatkowego przedmiotu klasyfikacyjnego stosuje się tę samą zasadę, z tym, że uzyskaną sumę punktów mnoży się razy 2. Preferencje przy przyjmowaniu mają także laureaci olimpiad ogólnopolskich z wiedzy ekonomicznej i matematyki.

Na studia II stopnia kandydatów kwalifikuje się na podstawie konkursu dyplomów, przy czym Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna może przeprowadzić dodatkową rozmowę kwalifikacyjną. Preferencje mają kandydaci kończący kierunek *zarządzanie* lub kierunki pokrewne. Stosuje się również zasadę, że kandydaci, którzy ukończyli studia I stopnia w zakresie kierunków innych niż te, na które ubiegają się o przyjęcie mogą zostać przyjęci pod warunkiem uzupełnienia podczas studiów efektów kształcenia wynikających z różnic programowych w ramach kursu uzupełniającego. Kwalifikowanie na ten kurs następuje na podstawie wykazu przedmiotów i punktów ECTS w suplementach do dyplomów.

Rejestracja kandydatów jest realizowana w formie elektronicznej (w systemie IRK), co usprawnia proces przepływu i przetwarzania informacji. Pomimo, że nabór na studia poprzedzony jest akcją informacyjno-promocyjną, to jego efekty nie są imponujące i należy ustawicznie zwiększać zakres działań o charakterze marketingowym, aby ciągłość kształcenia na kierunku *zarządzanie* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzonym przez Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej nie była zagrożona. Istotny wzrost rekrutacji studentów stanowi duże wyzwanie, czego dowodzą niepokojące dane zawarte w tabeli nr 1 (str. 77) raportu samooceny. Wynika z nich, że liczba studentów ocenianego kierunku spadła w okresie ostatnich trzech lat na studiach stacjonarnych I i II stopnia o 63%, a na studiach niestacjonarnych I i II stopnia o 42%. Zmniejszona liczba studentów może sprzyjać zwiększeniu aktywności naukowej kadry.

Na pozytywne podkreślenie zasługuje fakt, że zarówno procesy rekrutacyjne, jak i losy studentów (odsiew, odsetek studentów kończących studia w terminie) są systematycznie monitorowane. W przypadku studiów I stopnia 53% studentów kierunku *zarządzanie* nie kończy studiów w terminie wynikającym z toku studiów, natomiast w przypadku studiów II stopnia odsetek ten wynosi 26%. Przyczyną tego stanu rzeczy jest niepodejmowanie studiów przez studentów, którzy aplikowali do kilku uczelni oraz niedostateczne przygotowanie maturzystów z przedmiotów ścisłych.

Reasumując, na podstawie analizy dokumentacji można stwierdzić, że proces rekrutacyjny jest przejrzysty i uwzględnia zasadę równych szans, co potwierdzili studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym. Z punktu widzenia studentów liczba przyjmowanych kandydatów jest dostosowana do potencjału dydaktycznego kierunku *zarządzanie*.

Zasady zaliczania poszczególnych etapów studiów zostały doprecyzowane w rozdziale IV Regulaminu Studiów, zgodnie z którym dopuszcza się możliwość odbywania części programu studiów na innych Wydziałach Politechniki lub na innych uczelniach krajowych i

zagranicznych, w szczególności w tych z którymi zawarto porozumienia na temat udziału studentów PCz w krajowych i międzynarodowych programach wymiany studentów. Zapisy Regulaminu Studiów precyzyjnie określają zasady przechodzenia na kolejne semestry. Zapisy te regulują także kwestie uznania osiągnięć studentów w trakcie nauki w innych uczelniach i postępowania w przypadku stwierdzenia różnic programowych. Reguły dotyczące zaliczania przedmiotów, przenoszenia osiągnięć studenta, skreślenia z listy studentów i wznawiania studiów są sformułowane w sposób jednoznaczny.

Również zaliczanie efektów kształcenia w procesie dyplomowania uregulowano w odpowiedni sposób. Procedurę pisania i obrony pracy dyplomowej określają rozdziały 6 i 7 Regulaminu Studiów. Wymiar godzinowy i liczba punktów przypisanych do seminarium dyplomowego (45 godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia oraz 75 godzin na studiach stacjonarnych II stopnia i 45 godzin na studiach niestacjonarnych II stopnia) są właściwe. Student ma zapewnioną opiekę promotora w czasie pisania pracy dyplomowej w ramach seminarium. Liczebność grup seminaryjnych jest zróżnicowana, przy czym na ogólnoakademickim profilu studiów nie powinna przekraczać 12 osób.

Zatwierdzanie tematów prac dyplomowych posiada sformalizowany charakter i obejmuje cztery etapy: zgłoszenie propozycji tematu przez studenta, aprobata lub odrzucenie tematu przez opiekuna naukowego, aprobata lub odrzucenie tematu przez Komisję ds. Weryfikacji Tematów Prac Dyplomowych oraz akceptacja lub odmowa zatwierdzenia tematów prac dyplomowych przez Radę Wydziału PCz. Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że pomimo właściwego sformalizowania opisywanej procedury (PS-9) zdarzają się tematy prac, które bardziej ciążyą w stronę kierunku *finanse i rachunkowość*, aniżeli *zarządzanie*.

Wymogi stawiane pracom dyplomowym podawane studentom przez promotorów prac w ramach modułu „Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisania pracy dyplomowej”. Wymiar zajęć w ramach tego modułu jest relatywnie duży i wynosi:

- 125 godzin i 10 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia,
- 250 godzin i 20 punktów ECTS na studiach stacjonarnych II stopnia,
- 125 godzin i 20 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych II stopnia.

Wymogi stawiane pracom dyplomowym są również są dostępne na stronie internetowej Wydziału Zarządzania, w zakładce „Dziekanaty”. Są one określone relatywnie szczegółowo. Praca dyplomowa, powinna mieć charakter teoretyczno-empiryczny i zawierać w części teoretycznej normatywne rozwiązania danego tematu, a w części praktycznej opis metodologii badań, ich wyników i wniosków. Treści wstępu powinny odnosić się do wyjaśnienia celu i zakresu pracy, ewentualnie postawionych hipotez, uzasadnienia podjęcia tematu, jej struktury wraz z krótką charakterystyką poszczególnych rozdziałów, określenia jej poznawczych i użytecznych walorów. Ponadto każda praca przechodzi przez procedurę antyplagiatową, co jest jednym z warunków dopuszczenia do jej obrony. Kwestię tę reguluje procedura PS-10 w sprawie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia. Inne warunki to uzyskanie przez studenta wszystkich zaliczeń i egzaminów przewidzianych w programie studiów oraz uzyskanie pozytywnych recenzji promotora i recenzenta.

Uczelnia wypracowała modelowe zasady związane z organizacją egzaminu dyplomowego. Na podstawie weryfikacji treści protokołów z egzaminów dyplomowych Zespół Oceniający PKA stwierdza, że dokumentacja prowadzona jest w sposób staranny.

Kwestie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 245/2014/2015 Senatu z dnia 24 czerwca 2015 roku w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Politechnice Częstochowskiej oraz zapisy rozdziału II Regulaminu Studiów. Przyjęte w tych dokumentach rozwiązania posiadają walor kompleksowości i nie odbiegają od powszechnie akceptowanych rozwiązań. Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów odbywa się na pisemny wniosek osoby zainteresowanej. Procedura ta jest stosowana bardzo rzadko. Potwierdzenie efektów polega na

przeprowadzeniu procedury weryfikacji posiadanego przez kandydata zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych poza systemem studiów, np. w ramach pracy zawodowej. Potwierdzenia efektów dokonuje komisja powołana przez Dziekana Wydziału, w skład której wchodzi Prodziekan ds. nauczania i co najmniej trzech nauczyciele akademicy, z których co najmniej jeden prowadzi przedmiot, w ramach którego powinien być nabywany efekt kształcenia będący przedmiotem obrad komisji.

Władze Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej podejmują systematyczne działania na rzecz optymalizacji regulacji prawnych dotyczących takich kwestii, jak: zasady rekrutacji kandydatów, przepisy dotyczące zaliczania kolejnych etapów studiów, procesu dyplomowania, uznawania i potwierdzania efektów kształcenia zdobytych poza macierzystą Uczelnią. Wyrazem tych prac jest uchwalenie kolejnych nowelizacji w postaci nowego Regulaminu Studiów (obowiązującego od roku) oraz nowego Statutu PCz z grudnia 2017 roku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program studiów I i II stopnia na kierunku *zarządzanie* posiada strukturę modułową, której silną stroną są moduły kształcenia kierunkowego i specjalnościowego. Przedmioty realizowane w ramach tych modułów zapewniają dobre podstawy ekonomiczne i zarządcze dla studiowanego kierunku. Treści zawarte w programie studiów są adekwatne do specyfiki oferowanych specjalności i obejmują nowoczesną wiedzę z zakresu zarządzania.

Dokumentacja programów i planów studiów jest prowadzona bardzo starannie. Przyjęte wymiary godzin dla poszczególnych modułów pozwalają na realizację założonych celów kształcenia. Korekty wymagają uchybienia związane ze zbyt niskim udziałem zajęć służących zdobywaniu przez studentów dogłębnej wiedzy oraz umiejętności z zakresu prowadzenia badań naukowych oraz wymiar zajęć służących zdobywaniu kompetencji językowych na studiach II stopnia.

Sekwencja zajęć jest prawidłowa. Wykorzystywane metody dydaktyczne prawidłowo korespondują z zakładanymi efektami kształcenia i celami przedmiotów. Przegląd sylabusów i hospitacje zajęć wskazują na prawidłowe dostosowanie metod dydaktycznych do charakteru poszczególnych przedmiotów, co pozwala na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia.

Program studiów na kierunku *zarządzanie* uwzględnia różne formy zajęć. Zakładane efekty kształcenia są udostępniane studentom. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się. Dobór form zajęć dydaktycznych oraz ich organizacja umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Formy zajęć są generalnie dobrze dopasowane do specyfiki przedmiotów i sprzyjają osiągnięciu przedmiotowych efektów kształcenia. Zwraca się jednak uwagę na potrzebę wprowadzania do programu kształcenia większej liczby zajęć o charakterze projektowym oraz gier symulacyjnych (zalecenie nr 3).

Dobór metod weryfikacji, uwzględniający weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uznaje się za właściwy. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest dla studentów przejrzysty oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Harmonogram zajęć oraz sesji egzaminacyjnej jest dostosowany do potrzeb i możliwości jego realizacji.

Regulamin studiów umożliwia pełną indywidualizację kształcenia. Rozwiązania w zakresie personalizacji kształcenia w celu jego dostosowania do potrzeb różnych grup studentów są prawidłowe.

W opinii studentów, a także ZO PKA liczebność grup studenckich jest odpowiednia. Jednostka wspiera studentów w procesie realizacji praktyk zawodowych. Praktyka zawodowa spełnia ich oczekiwania oraz umożliwia zdobycie założonych efektów kształcenia.

Przyjęte warunki i tryb rekrutacji zarówno z punktu widzenia merytorycznego, jak i formalnego są prawidłowe. Zasady rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej

uczelni. Nie zawierają zapisów dyskryminujących i są przedstawione w sposób jasny i zrozumiały.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

1. Na studiach II stopnia zasadne jest wzbogacenie ścieżki dydaktycznej prowadzonej w języku polskim o przedmiotów nauczanych w języku obcym. Program kształcenia na tych studiach powinien być skonstruowany w taki sposób, aby studenci mogli doskonalić swoje kompetencje językowe i uzyskać poziom B2+.

3. Należy zwiększać wymiar zajęć o charakterze projektowym, gdyż obecnie ich udział sięga zaledwie 2,5% na studiach stacjonarnych i 5% na studiach niestacjonarnych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia określono w obowiązujących procedurach w Uczelni oraz w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Program kształcenia, w tym efekty oraz program studiów, zatwierdza odpowiednio: Senat i Rada Wydziału. Rolę opiniodawczą pełni Wydziałowa Komisja Dydaktyczna, która zgłasza rekomendacje w tym zakresie. Nowy kierunek może być również zgłoszony w drodze wniosku zainicjowanego przez interesariuszy zewnętrznych – np. Radę Doradczą Przedstawicieli Biznesu. Uruchomienie kierunku procedowane jest w momencie uzyskania akceptacji ze strony środowiska studenckiego.

Monitorowanie programów i efektów kształcenia odbywa się cyklicznie zgodnie z przyjętymi procedurami, których celem jest utrzymanie zgodności programów studiów z wytycznymi wynikającymi z obowiązujących aktów prawnych oraz przepisów wewnątrzuczelnianych; podniesienia poziomu jakości kształcenia; dostosowania programu kształcenia do wymagań rynku pracy oraz oczekiwań studentów; doskonalenia programu oraz efektów kształcenia.

Na Wydziale Zarządzania został wdrożony wewnętrzny system zapewniania jakości oraz w ramach wyodrębnionych obszarów systemu przyjęte zostały przejrzyste procedury obejmujące:

- 1) Obszar Program studiów - procedura monitorowania standardów kształcenia i KRK,
- 2) Obszar Proces kształcenia - procedura oceny procesu kształcenia,
- 3) Obszar Treści przedmiotów dydaktycznych - procedura sprawdzania treści poszczególnych przedmiotów z efektami kształcenia,
- 4) Obszar Proces dydaktycznych - procedura badań ankietowych realizacji procesu dydaktycznego,
- 5) Obszar Hospitacja zajęć dydaktycznych - procedura hospitacji zajęć dydaktycznych,
- 6) Obszar Praktyki zawodowe studentów - procedura organizacji i zaliczania praktyk zawodowych,

- 7) Obszar Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy - procedura ankietyzowania interesariuszy zewnętrznych – pracodawców,
- 8) Obszar Archiwizacja prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, przejściowych i projektów - procedura przechowywania prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, przejściowych oraz projektów,
- 9) Obszar Przygotowanie prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich - procedura przygotowania prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich,
- 10) Obszar Oryginalność prac dyplomowych - procedura przeciwdziałania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia,
- 11) Obszar Pomoc materialna dla studentów - procedura przyznawania pomocy materialnej,
- 12) Obszar Nagrody i wynagrodzenia dla studentów - procedura przyznawania nagród i wyróżnień,
- 13) Obszar Upublicznianie informacji dot. programów, studiów, efektów kształcenia, organizacji i procedur - procedura upubliczniania informacji o programach studiów, efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,
- 14) Obszar Tok studiów - procedura przeprowadzania badań ankietowych dotyczących oceny całego toku studiów,
- 15) Obszar Efekty kształcenia - procedura oceny i doskonalenia efektów kształcenia,
- 16) Obszar Infrastruktura dydaktyczna i naukowa - procedura weryfikacji zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej,
- 17) Obszar Poziom naukowy - procedura weryfikacji poziomu naukowego,
- 18) Obszar Polityka finansowa - procedura polityki finansowej,
- 19) Obszar Młodych naukowców - procedura podziału dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych służących rozwojowi młodych naukowców,
- 20) Obszar Praca dziekanatów - procedura badania ankietowego oceniającego pracę dziekanatów wszystkich kierunków,
- 21) Obszar Zaliczenie roku akademickiego na studiach doktoranckich - procedura zaliczania roku akademickiego na studiach doktoranckich,
- 22) Obszar Praktyki na studiach doktoranckich - procedura odbywania praktyki dydaktycznej przez doktoranta,
- 23) Obszar Badanie losów absolwentów - procedura ankiet dotyczących badania losów zawodowych absolwentów,

Należy podkreślić szczególną rolę, jaką w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia programów pełnią kierownicy kierunków, Komisja ds. Dydaktyki oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. W składzie Wydziałowej Komisji ds. Jakości znajduje się przedstawiciel studentów. Wydział angażuje studentów w proces monitorowania, zatwierdzania oraz doskonalenia programu kształcenia. Studenci mogą zgłaszać uwagi dotyczące programu kształcenia bezpośrednio do nauczycieli akademickich, a także do Władz Wydziału. Istotnym elementem monitorowania i oceny jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania jest system ankietyzacji. Studenci poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian, wypełniając Ankietę dotyczącą realizacji procesu dydaktycznego. Zmiany w programie kształcenia są zatwierdzane przez Radę Wydziału, w której również znajdują się przedstawiciele studentów. Współpraca z Radą Doradcą Przedstawicieli Biznesu jest realizowana przede wszystkim w obrębie procesu dydaktycznego, a więc zgłaszanych przez interesariuszy zewnętrznych potrzeb rynku pracy w odniesieniu do wypracowanej przez Wydział Zarządzania oferty nowych kierunków i specjalności.

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonuje cyklicznej analizy na podstawie dostarczonych informacji odnoszących się do mierników jakościowych i ilościowych, tj:

- a) wyników weryfikacji realizowanych treści programowych z efektami kształcenia,

- b) opinii płynących nt. osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, uwag dotyczących minimum kadrowego i obsady zajęć w danej jednostce,
- c) wyników badań ankietowych o losach absolwentów na rynku pracy,
- d) wyników oceny całego toku studiów,
- e) opinii pracodawców o studentach odbywających praktyki zawodowe,
- f) propozycji modyfikacji programów kształcenia, w tym programów studiów m.in. w odniesieniu do oferowanych do wyboru studentów specjalności;
- g) wyników badań opinii interesariuszy zewnętrznych na temat potrzeb rynku pracy obejmujących pożądane kompetencje, opinii na temat projektów zmian w programach kształcenia,
- h) uwag sformułowanych przez samorząd studencki,
- i) wyników oceny jakości i warunków procesu dydaktycznego (m.in. oceny pracowników przez studentów, oceny infrastruktury – ankiety dotyczącej realizacji procesu dydaktycznego);
- j) wyników weryfikacji prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych i projektów pod kątem zgodności treści podanych w przewodniku po przedmiocie z założonymi efektami kształcenia,
- k) zestawień dot. ocen z zaliczeń i egzaminów zapisanych w protokołach, współczynnika zaliczeń egzaminów poszczególnych przedmiotów w pierwszym terminie, odsetka studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/sem., ocen uzyskanych z egzaminu dyplomowego, udziału ocen bdb na dyplomie w ogólnej liczbie ocen, odsetka nagrodzonym prac dyplomowych przez interesariuszy zewnętrznych, liczby prac odrzuconych przez system antyplagiatowy, liczby publikacji z udziałem studentów, itd.

Wyniki analiz opracowywane są w ramach raportu rocznego, który jest prezentowany i zatwierdzany przez Radę Wydziału. Na podstawie ww. informacji Komisja ds. Jakości Kształcenia przygotowuje zalecenia i rekomendacje dotyczące realizacji procesu kształcenia oraz przekazuje je Radzie Wydziału.

W trakcie wizytacji przedstawiono następujące działania doskonalące podjęte na skutek sugestii, opinii płynących od interesariuszy bądź będących wynikiem procesu monitorowania i oceny:

w odniesieniu do efektów kształcenia:

- studia stacjonarne I stopnia:
 - zwiększenie liczby efektów kształcenia dla przedmiotu: *matematyka*,
 - ograniczenie zbyt dużej liczby efektów kształcenia dla przedmiotu: *Marketing przemysłowy*,
 - ujednoczenie efektów kształcenia dla przedmiotów do wyboru;
- studia stacjonarne II stopnia:
 - zwiększenie liczby efektów kształcenia dla przedmiotu: *Ekonometria*,
 - ujednoczenie efektów kształcenia dla przedmiotów do wyboru;
- studia niestacjonarne I stopnia:
 - zwiększenie liczby efektów kształcenia dla przedmiotu: *Matematyka*,
 - ujednoczenie efektów kształcenia dla przedmiotów do wyboru;
- studia niestacjonarne II stopnia:
 - ujednoczenie pokrycia efektów kształcenia dla przedmiotów do wyboru.

w odniesieniu do treści poszczególnych przedmiotów i ich zgodności z efektami kształcenia:

- weryfikacja wykazała konieczność poprawy przewodnika po przedmiocie w zakresie sposobu oceny studenta;
- zalecono uaktualnienie zalecanej literatury przedmiotu;

- zalecono sporządzanie listy aktywności studentów na zajęciach;
- wnioskowano o usunięcie z przewodnika konieczności weryfikacji EK4 w języku obcym lub egzekwowanie tego efektu.
- zalecono prowadzenie rzetelnej dokumentacji dotyczącej ocen cząstkowych;

Monitorowaniu i zatwierdzeniu podlega również lista tematów prac dyplomowych zgłoszonych do realizacji w danym roku akademickim, która jest weryfikowana przez komisję zatwierdzającą tematy prac dyplomowych dla danego kierunku studiów. Po jej zaakceptowaniu jest konsultowana z Komisją ds. Dydaktyki, a następnie kierowana do akceptacji przez Radę Wydziału.

Istotnym czynnikiem w procesie określenia i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są opinie pracodawców wyrażone w ankietach skierowanych do pracodawców. Wyniki ankiet przedstawiane są na spotkaniach Rady Doradczej Biznesu w celu ustosunkowania się do jej wyników. Wydział Zarządzania współpracuje z licznymi organizacjami naukowo-technicznymi, w skład których wchodzi między innymi przedsiębiorcy. Informacje dotyczące wymagań rynku uzyskane tą drogą wykorzystywane są w procesie weryfikacji i dostosowania efektów kształcenia. Na skutek opinii płynących od pracodawców do planu studiów kierunku Zarządzanie dodano dwa przedmioty na stopniu I studiów stacjonarnych i niestacjonarnych: Zrównoważony rozwój przedsiębiorstw i Ryzyko w działalności gospodarczej. Dokonano również zmian w specjalnościach: Zarządzanie marketingowe zmieniono na Zarządzanie działalnością marketingową, Zarządzanie zasobami ludzkimi na Zarządzanie kadrami.

Natomiast na studiach II stopnia do Zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego dodano Administrację. Dodatkowo uzupełniono program o przedmioty Inteligentne Zarządzanie Energią. Informacje dotyczące wymagań pracodawców pozyskiwane są również podczas współorganizowanych targów pracy na Wydziale Zarządzania oraz Giełdy Absolwentów Politechniki Częstochowskiej.

Zgodnie z informacją przedstawioną przez Władze Wydziału wdrożony został systematyczny program oceny i weryfikacji efektów kształcenia z wymaganiami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, który zakłada proces ciągłego doskonalenia. Ma on na celu dostosowanie efektów kształcenia i treści przewodników po przedmiotach do wymagań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych nie rzadziej niż raz na dwa lata. Oceną i doskonaleniem efektów kształcenia zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Określania, Weryfikacji i Doskonalenia Efektów Kształcenia. W Skład Komisji ds. Oceny i Doskonalenia Efektów Kształcenia wchodzi wybrani przez dziekana przedstawiciele środowiska akademickiego. Pracę komisji opisuje procedura oceny i doskonalenia efektów kształcenia. Wydziałowa Komisja ds. Określania, Weryfikacji i Doskonalenia Efektów Kształcenia składa Roczny Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na podstawie tego raportu Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia rekomendowała Dziekanowi wprowadzenie zmian mających na celu doskonalenie jakości kształcenia i spełnienia oczekiwań interesariuszy zewnętrznych względem przyszłych absolwentów wszystkich kierunków Wydziału Zarządzania. Wyniki analizy w 2017/2018 wskazywały, iż większość przedmiotów dydaktycznych realizowano poprawnie, zgodnie z treściami zawartymi w przewodnikach po przedmiocie. Ponadto w zdecydowanej większości przewodników po przedmiocie efekty kształcenia sformułowano prawidłowo, prace egzaminacyjne i zaliczeniowe uwzględniały realizację wszystkich efektów kształcenia. Efekty kształcenia zostały osiągnięte przez studentów, choć zdarzały się przypadki trudne do oceny w

ww. zakresie. Wśród działań koniecznych wskazano wymóg podkreślenia wymiaru praktycznego omawianych treści w części realizowanych przedmiotów. Proponowano wprowadzenie oceny skuteczności systemu powiadamiania studentów o praktykach zawodowych i ich motywowania do podjęcia praktyk, a także poprawę systemu przesyłania raportów cząstkowych dla poszczególnych kierunków studiów przez opiekunów praktyk. Dalszych usprawnień wymaga system komunikacji pomiędzy koordynatorem praktyk i opiekunami praktyk. Łącznie poddano badaniu 726 prac dyplomowych (stan na początek września 2017 r.), z czego 3,17% wykazało przekroczenie wyznaczonego górnego wskaźnika.

W procesie monitorowania, oceny oraz doskonalenia wykorzystuje się również wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów. Pomimo zniesienia obowiązku monitorowania losów zawodowych absolwentów, Władze Wydziału zdecydowały o utrzymaniu badania. Ankietowaniu w roku akademickim 2017/2018 ocenili przebieg studiów na powyżej 4. Najniżej oceniono ofertę uczelnianych sklepów, punktów kserograficznych a także jakość kształcenia związaną z nabyciem umiejętności praktycznych czy organizację szkoleń dot. poruszania się po rynku pracy.

Jak podkreślono w Raporcie samooceny na Wydziale stale poszukuje się efektywnych i możliwie kompleksowych form oceny efektów kształcenia. Są one realizowane w ramach pracy dziekańskiej.

Na Wydziale w opracowaniu programów kształcenia oraz dostosowaniu efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy zaangażowani są w sposób systemowy interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Do interesariuszy wewnętrznych, którzy realizują określone zadania związane z projektowaniem efektów kształcenia należą przede wszystkim studenci oraz kadra dydaktyczna ocenianego kierunku. Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian poprzez ich udział w Radzie Wydziału, Komisji ds. Jakości Kształcenia. Studenci mogą inicjować zmiany w projektowaniu i realizacji efektów kształcenia oraz przebiegu procesu dydaktycznego. Nauczyciele akademicy jako członkowie Rady Wydziału oraz gremiów jakościowych biorą udział w procesie projektowania efektów kształcenia poprzez uczestnictwo w posiedzeniach ww. organów, podczas których omawiane są sposoby realizacji założonych efektów kształcenia i ich weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów.

Monitorowaniu i doskonaleniu programów kształcenia służy także okresowa i bieżąca ocena kadry realizującej kształcenie na ocenianym kierunku. Uzyskanie opinii dotyczące nauczycieli i oceny mają wpływ na ich funkcjonowanie w Uczelni. Ponadto prowadzona jest systematyczna ocena infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny pod kątem jej dostosowania do możliwości osiągnięcia efektów kształcenia.

Analiza dokonana przez zespół oceniający wykazała, że w efekcie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia Jednostka podjęła szereg działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku (przykłady j.w.).

3.2

Politechnika Częstochowska i Wydział zapewnia publiczny dostęp do większości informacji. Podstawowym źródłem informacji dla studentów jest strona internetowa uczelni www.pcz.pl oraz strona Wydziału Zarządzania www.wz.pcz.pl. Zgodnie z podziałem treści w menu stron znajdują się specjalne zakładki dla różnych grup odbiorców - kandydatów, studentów oraz pracowników, które zawierają treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanej grupy. Strona Wydziału zawiera informacje związane z tokiem studiów, plany zajęć, godziny konsultacji, a także aktualności.

Na stronie znajdują się również przewodniki przedmiotów, jednakże dostęp do ich możliwy jest dopiero po zalogowaniu z terenu uczelni. Informacje o rekrutacji i jej zasadach

dostępne są pod adresem www.rekrutacja.zim.pcz.pl, kandydaci mają dostęp do oferty dydaktycznej, procedur rekrutacyjnych, informacji o opłatach i terminach, a także wykazu niezbędnych dokumentów.

Jednostka nie udostępnia publicznie informacji o programie kształcenia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci stwierdzili, że w ich opinii siatka przedmiotów powinna być ogólnodostępna oraz że brakowało im tej informacji w momencie wybierania kierunku studiów. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym zwróciły również uwagę na brak wzorów dokumentów na stronie internetowej Wydziału. W opinii studentów wzory te powinny być ogólnodostępne co znacznie skróciłoby czas składania niektórych wniosków w dziekanacie, ponieważ mogliby oni wcześniej wypełnić niezbędne dokumenty. Studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi dotyczące dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści w sposób niesformalizowany.

Należy zwrócić uwagę, iż na Wydziale została opracowana procedura upubliczniania informacji o programach studiów, efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów, jednak w kontekście wyżej sformułowanych uwag warto zwrócić szczególną uwagę na zakres i sposób jej realizacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na Uczelni i Wydziale zostały przyjęte przejrzyste procedury w zakresie projektowania, zatwierdzenia, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia. Wydział stosuje różnorodne formy udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie doskonalenia i realizacji programów. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. W trakcie wizytacji podano przykłady działań doskonalących podjętych na skutek opinii płynących od społeczności akademickiej (tj. studentów, nauczycieli akademickich, pracodawców). Można zatem uznać, że doskonalenie programu kształcenia realizowane jest na Wydziale przy udziale całej społeczności akademickiej oraz interesariuszy zewnętrznych. Każdy ma możliwość zgłoszenia swojego pomysłu, uwagi, opinii lub swoje rekomendacje dotyczące jakości kształcenia na Wydziale.

Jednostka wykorzystuje w procesie doskonalenia opinie płynące od absolwentów oraz ocenę ich przydatności na rynku pracy (obecnie z uwagi na przepisy RODO możliwość badania jest ograniczona). Monitorowaniu podlega także prowadzona polityka kadrowa, stosowane są ankiety oceniające nauczycieli na wszystkich poziomach i formach studiów. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę w procesie doskonalenia,

Politechnika Częstochowska i Wydział nie zapewnia publicznego dostępu do części ważnych informacji. Studenci zwrócili uwagę na brak publicznie dostępnych informacji o programie kształcenia oraz wzorów dokumentów. Studenci mogą wyrażać opinie dotyczące dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści w sposób niesformalizowany. Jak poinformowano w trakcie wizytacji strona internetowa będzie podlegała przebudowie i rozważa się pomiar satysfakcji ich użytkowników. Zgodnie z deklaracją Władz Wydziału wyniki badania wykorzystywane zostaną w dalszym doskonaleniu polityki informacyjnej, w tym zgodności z potrzebami i oczekiwaniami odbiorców.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Zaleca się udostępnienie na stronie Wydziału podstawnych informacji o programach kształcenia na kierunku zarządzanie, przydatne dla kandydatów na studia.
- Zaleca się umożliwienie studentom dostępu do kart przedmiotów również z innych miejsc niż teren uczelni poprzez na przykład dodanie ich do systemu USOS.
- Zaleca się udostępnienie na stronie internetowej Wydziału wzorów wniosków i podań.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 110 nauczycieli akademickich, w tym:

- 4 profesorów z dorobkiem naukowym z nauk ekonomicznych, w większości z nauk o zarządzaniu,
- 21 doktorów habilitowanych (15 z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu, 2 z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu oraz z nauk o polityce, 1 z dorobkiem naukowym z nauk technicznych oraz z nauk o zarządzaniu, 1 z dorobkiem z ekonomii, 1 z dorobkiem z finansów i 1 z dorobkiem z nauk o poznaniu i komunikacji społecznej),
- 79 doktorów (68 ma dorobek naukowy z nauk o zarządzaniu lub z nauk o zarządzaniu oraz z innej dyscypliny, a obok nauk o zarządzaniu są w tej grupie reprezentowane: ekonomia, socjologia, prawo, językoznawstwo, nauki o polityce, psychologia, filozofia, pedagogika, finanse i metalurgia),
- 6 osób bez stopni naukowych (magistrowie zarządzania i marketingu, psychologii, filologii, prawa i fizyki).

Jest to zespół liczny na tle liczby studentów (stosunek około 1:4), lecz bardzo wyraźna jest w tym zespole przewaga liczebna osób z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu, a tylko pojedyncze osoby mają dorobek z ekonomii, finansów, a także prawa choć w programie są przedmioty wymagające specjalizacji naukowej w ekonomii, finansach i prawie.

Wszyscy odbyli szkolenia dydaktyczne. Specjalistyczne warsztaty dydaktyczne są organizowane powtarzalnie. Wielu nauczycieli akademickich odbyło szkolenia dotyczące kształcenia na odległość. Znaczna większość ma duże doświadczenie dydaktyczne.

4.2.

Większość zajęć dydaktycznych na kierunku zarządzanie jest poprawnie obsadzona. Prowadzą je osoby, których dorobek naukowy dobrze wiąże się z treściami programowymi tych zajęć. Są jednak przypadki obsad niepoprawnych lub co najmniej wątpliwej poprawności. Dziewięć jednoznacznie niepoprawnych przedstawiono w załączniku 4. To zapewne skutek wspomnianej wyżej przewagi liczebnej reprezentantów nauk o zarządzaniu. Są więc zajęcia związane z metodami ilościowymi (np. prognozowanie i symulacje) i z prawem, prowadzone przez osoby zajmujące się naukami o zarządzaniu. Mniej drastyczne przypadki, których w

załączniku nie wymieniono, to np. zajęcia ze statystyki prowadzone przez osobę, która w ramach swoich badań dotyczących nauk o zarządzaniu wykorzystywała kilkakrotnie metody statystyczne i ma to odzwierciedlenie w publikacjach. Podobnie jest z powierzeniem zajęć z prawa cywilnego lub handlowego nauczycielowi akademickiemu, który bada problemy zarządcze z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych, albo powierzeniem zajęć z makroekonomii nauczycielowi akademickiemu, który rozpatruje problemy zarządzania w ujęciu regionalnym czy krajowym z uwzględnieniem warunków i reguł makroekonomicznych.

4.3.

Na Wydziale Zarządzania stosuje się typowe zasady i procedury służące doborowi kadr wysokiej jakości, bieżącej ocenie jakości ich pracy i wspieraniu rozwoju. Są to postępowania konkursowe przy naborze nauczycieli akademickich, oceny okresowe, w których bierze się pod uwagę dokonania naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a także wyniki ankiet studenckich, którym każdy nauczyciel akademicki podlega co najmniej raz w roku. Ponadto formą zapewnienia jakości są hospitacje zajęć i konsultacje. Wsparcie polega na organizowaniu dobrych warunków pracy naukowej oraz dofinansowaniu przewodów doktorskich i habilitacyjnych przeprowadzanych poza Politechniką, udziału w zewnętrznych konferencjach naukowych oraz publikacji w wydawnictwach o wysokiej punktacji. O skuteczności tych działań świadczy to, że regularnie mają miejsce awanse naukowe pracowników, a Wydział uzyskał w ocenie parametrycznej w 2017 roku naukową kategorię A.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Ocena prowadzona jest w formie ankiety papierowej. Ankiety są anonimowe i przeprowadzane oddzielnie dla przedmiotów oraz rodzajów zajęć. *Ankieta dotycząca realizacji procesu dydaktycznego* zawiera pytania dotyczące przygotowania prowadzącego do zajęć, pobudzania aktywności studentów i zachęcania ich do czynnego udziału w zajęciach, stopnia w jakim zajęcia inspirują do samodzielnego, twórczego myślenia, jasności i zrozumiałości materiału, postawy wobec studentów, obiektywności i sprawiedliwości oceniania, punktualności prowadzącego oraz regularności odbywania się zajęć. W ankiecie znajduje się również miejsce na dodatkowe uwagi i spostrzeżenia studentów. Wyniki ankiet są opracowywane przez Wydziałową Komisję ds. przeprowadzania ankiety oceniającej nauczycieli akademickich wśród studentów, a następnie przekazywane do Władz Wydziału. W przypadku negatywnych wyników danego nauczyciela akademickiego Władze Wydziału dokonują hospitacji prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzają rozmowę mającą na celu poprawę jakości wykonywanych obowiązków dydaktycznych. Zagregowane wyniki ankiet są udostępniane studentom. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zespół nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie jest liczny, ma wysokie kwalifikacje naukowe i dobre przygotowanie dydaktyczne. Dokonując obsady zajęć nadmiernie dba się jednak o wykorzystanie tego zespołu, a rzadko sięga się po specjalistów z zewnątrz. Wskutek tego niektóre zajęcia prowadzą osoby o dorobku naukowym niezgodnym z treściami programowymi tych zajęć lub zaledwie margines ich badań naukowych wiąże się z tymi treściami. Dotyczy to zwłaszcza modułów z zakresu ekonomii (wraz z metodami

ilościowymi) części finansów (z wyjątkiem zarządzania finansami przedsiębiorstwa) oraz prawa. Wsparcie rozwoju kadr jest zorganizowane poprawnie i daje dobre rezultaty.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. W przypadku negatywnych wyników danego nauczyciela akademickiego Władze Wydziału dokonują hospitacji prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych oraz przeprowadzają rozmowę mającą na celu poprawę jakości wykonywanych obowiązków dydaktycznych. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów jest uwzględniana w okresowych ocenach nauczycieli akademickich.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Zajęcia należy powierzać nauczycielom akademickim, których główny nurt badań naukowych jest zgodny z treściami programowymi tych zajęć.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Zarządzania prowadzi współpracę z prężnie działającymi w regionie, w kraju i za granicą przedsiębiorstwami. Uchwałą nr 51/2012 Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej z dnia 14 listopada 2012 roku powołano Radę Doradczą Przedstawicieli Biznesu. Rada obok przedsiębiorców zrzesza także przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji regionalnych, urzędu pracy oraz banków. Aktualnie Radę tworzą 42 firmy i instytucje z otoczenia społeczno-gospodarczego. Podstawowym celem funkcjonowania Rady przy Wydziale Zarządzania jest współpraca w obszarze procesu dydaktycznego, zwłaszcza wypracowania oferty nowych kierunków i specjalności nauczania, które będą w jak największym stopniu odpowiadały potrzebom rynku pracy. W ten sposób powołano m.in. dwie specjalności: Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala także na zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości kształcenia studentów z perspektywy wymagań rynku. Przykładem jest wprowadzanie do programu nauczania nowych przedmiotów na kierunku Zarządzanie, takich jak: Zrównoważony rozwój przedsiębiorstw, Ryzyko w działalności gospodarczej.

Efektom współpracy z Radą Doradczą Przedstawicieli Biznesu jest również organizacja wyjazdowych dydaktycznych wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach oraz powstanie Banku Praktyk z ofertami staży i praktyk dla studentów Wydziału Zarządzania. Szeroki wykaz i opis firm przedstawiono w czasie wizytacji Zespołu Oceniającego.

Wydział Zarządzania realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich o nazwie „Be Creative – rozwój kadr dla sektora usług dla biznesu”. Założeniem projektu jest podniesienie kompetencji studentów odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. W ramach realizacji projektu:

- realizowane są wizyty studyjne w przedsiębiorstwach, m.in. w Grupa LEW S.A., ZF European Shared Services Center, S24 Management, Firma Konsultingowo-Doradcza A. Całus,
- prowadzone są przez przedstawicieli biznesu warsztaty w formie projektowej, polegające m.in. na rozwijaniu kompetencji językowych czy związanych z analitycznym myśleniem,
- studenci biorą udział w certyfikowanych szkoleniach, np. Techniki sprzedaży, Systemy prezentacji informacji w biznesie.

Studenci Wydziału Zarządzania dzięki udziałowi w projekcie mogą zwiększyć swoje kompetencje do pracy w sektorze usług. Pracownicy Wydziału Zarządzania będąc w stałym kontakcie z przedstawicielami biznesu mogą elastycznie reagować na potrzeby rynku pracy i przekazywać studentom treści, które będą przydatne w przyszłej w pracy.

Wydział Zarządzania szeroko wykorzystuje współpracę z przedsiębiorstwami oraz instytucjami otoczenia społecznego do organizowania spotkań z biznesmenami i menadżerami. Organizowane od 2013 roku „Wykłady Ludzi Biznesu” spotkały się dużym zainteresowaniem, co pozwoliło na połączenie nauki z praktyką biznesową i wzbogaciło proces dydaktyczny na kierunku Zarządzanie. Spotkania z przedsiębiorcami i menadżerami pokazują studentom, jak teoria koresponduje z praktyką. Praktycy biznesu i liderzy przedsiębiorczości dzielą się ze studentami swoimi doświadczeniami i refleksjami związanymi z różnymi aspektami zarządzania i przedsiębiorczości. Każdy z wykładów poświęcony jest innemu zagadnieniu, umiejscowionemu w nurcie praktyki biznesowej, zarządzania lub przedsiębiorczości. Po każdym wykładzie przewidziany jest czas na dyskusję z prelegentem. Od 2013 roku zorganizowano 29 seminariów z praktykami.

Wydział Zarządzania organizuje we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym liczne warsztaty i szkolenia skierowane do studentów, których celem jest wzbogacenie treści programowych i rozwój zainteresowań uczestników. Studenci mogą również uporządkować i zweryfikować swoją wiedzę. W roku 2017 i 2018 zorganizowano 10 warsztatów tego typu. Warsztaty te są kompatybilne z programem nauczania i służą podnoszeniu poziomu wiedzy studentów oraz pogłębianiu i rozpowszechnianiu wzorców dobrych praktyk biznesowych. Inicjatywy te prezentują problematykę współczesnego biznesu, co jest istotne dla wykładowców akademickich prowadzących zajęcia z danej tematyki i wpływają na podniesienie jakości prowadzonych zajęć.

Boss Festiwal to kolejne cykliczne działanie realizowane przez Wydział Zarządzania we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jest to ogólnopolskie wydarzenie o charakterze biznesowo-edukacyjnym, które realizowane jest w 11 największych miastach w Polsce. Festiwal powstał z myślą o młodych, ambitnych ludziach chcących się rozwijać zawodowo. Podczas wydarzenia odbywają się konferencje, panele dyskusyjne, spotkania inspirujące, szkolenia oraz warsztaty. W 2018 roku miała miejsce XV edycja Boss Festiwal, która składała się z czterech głównych bloków tematycznych – osiągany sukces, kreowanie wizerunku firmy, innowacyjność w biznesie, a także tworzenie własnej ścieżki kariery. Boss Festiwal jest bardzo istotną inicjatywą inspirującą i motywującą studentów poprzez wystąpienia praktyków do aktywności, rozwoju i wykorzystywania wiedzy w prowadzeniu własnego biznesu. Studenci mogą zobaczyć jak teorie zarządzania należy skutecznie przekładać na praktykę biznesową.

Wydział Zarządzania współpracuje również z organami samorządu terytorialnego. Efektem współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy są liczne inicjatywy. Przykładem jest obecność pracowników Wydziału w strukturach Regionalnego Forum Terytorialnego Województwa Śląskiego. Jego celem jest stymulowanie strategicznej dyskusji dotyczącej kierunków i efektów polityki regionalnej w województwie, a także ich ocena z uwzględnieniem problemów społeczno-gospodarczych regionu. Dyskusja wokół uwarunkowań rozwoju rynku pracy i wnioski z niej płynące znajdują odzwierciedlenie w kształtowaniu oferty dydaktycznej Wydziału.

Wydział Zarządzania w partnerstwie z otoczeniem społeczno-gospodarczym organizuje konferencje adresowane do środowiska akademickiego. Podczas konferencji przewidziane są wystąpienia przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz dyskusje w postaci okrągłego stołu lub paneli. Ta forma spotkania z praktykami uzyskała uznanie wśród firm i pozwoliła na swobodną wymianę myśli i doświadczeń oraz dało możliwość zadawania pytań przez studentów. Ci ostatni poznają realia rynku oraz weryfikują i porządkują swoją wiedzę. Przykładami takich inicjatyw są: VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Wyzwania i perspektywy przedsiębiorczej Organizacji” (8.06.2018), „Zarządzanie zrównoważoną gospodarką energetyczną. Możliwości, wyzwania, bariery rozwoju” (dwie edycje: 24.11.2016 i 24.05.2017), cykl konferencji we współpracy z TBS Sp. z o.o. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Wydziałem Inżynierii Mechanicznej i Informatyki PCz, Wydziałem Budownictwa PCz: „Inteligentny zasób mieszkaniowy – wyzwania związane z obszarem obsługi mieszkańców przez zarządzających zasobem komunalnym” (13-15.12.2017, 14-16.03.2018, 25-27.04.2018 oraz 28-30.05.2018).

Dzięki różnym formom współpracy Wydziału z biznesem możliwy jest postęp w pracy naukowej pracowników, rozwój umiejętności i doświadczenie, które przekładają się na wysoki poziom jakości prowadzonych zajęć. Dzięki znajomości preferencji rynku doskonalony jest proces kształcenia, modyfikowane treści programowe a studenci otrzymują wiedzę wymaganą w praktyce gospodarczej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W uczelni istnieją sformalizowane formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, na Wydziale Zarządzania od 2012 roku w formie Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu skupiającej ponad 50 najważniejszych firm i instytucji gospodarczych. Formy współpracy z otoczeniem są bardzo szerokie i obejmują zagadnienia współpracy naukowej i dydaktycznej.

Wydział Zarządzania szeroko i wielopoziomowo współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, tak krajowym jak i międzynarodowym. Efektem tej współpracy jest ciągłe doskonalenie procesu kształcenia na kierunku *Zarządzanie*, oparte na najnowszych trendach gospodarczych, uwzględniające opinie pracodawców oraz wymagania współczesnego rynku pracy.

Dobre praktyki

Rady Doradcza Przedstawicieli Biznesu Wydziału Zarządzania patronuje i wspiera merytorycznie studenckiej aktywności poprzez współorganizację warsztatów zawodowych.

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział Zarządzania współpracuje z instytucjami akademickimi i naukowymi w kraju i zagranicą. W czerwcu 2015 roku przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej swoją działalność rozpoczęło INTEGRACYJNE CENTRUM ROZWOJU W ZARZĄDZANIU – ang. *INTEGRATIVE CENTRE OF MANAGEMENT DEVELOPMENT* (w skrócie ICMD). ICMD to dynamiczna grupa zrzeszająca europejskie jednostki naukowe zainteresowane zarządzaniem innowacjami i przedsiębiorczością w kontekście internacjonalizacji przedsiębiorstw i zacieśniania granic między nauką a biznesem. Misją ICMD jest stworzenie międzynarodowej platformy wymiany wiedzy/doświadczeń z zakresu przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw i nauki oraz integracja środowiska naukowego, biznesowego i akademickiego. ICMD nawiązało i podpisało porozumienia o współpracy z uczelniami w Bratysławie i Żylinie (Słowacja); w Mariborze i Lublanie (Słowenia); w Budapeszcie i Obudzie (Węgry). Współpraca w ramach ICMD pozwala na wymianę doświadczeń, na systematyczne podnoszenie jakości dydaktyki akademickiej oraz umożliwia wymianę publikacji naukowych, skryptów i pomocy naukowo-dydaktycznych.

Wydział Zarządzania współpracuje w ramach umów międzynarodowych również z ośrodkami akademickimi i naukowymi w kraju oraz zagranicą, m.in.: z Litwy, Niemiec, Słowacji, Turcji oraz Węgier. W ramach współpracy z krajowym ośrodkami akademickimi i naukowymi podejmowane są inicjatywy w postaci głównie warsztatów i paneli dyskusyjnych kierowanych do studentów, które pozwalają na uzupełnienie wiedzy. Efektem współpracy jest możliwość wymiany doświadczeń w zakresie trendów na rynkach pracy, wymagań pracodawców oraz wyzwań stojących przed ofertami dydaktycznymi uczelni. Dzięki współpracy możliwe jest zapewnienie wysokich standardów jakości w kształceniu studentów Wydziału Zarządzania zgodnie z międzynarodowymi trendami.

W programach studiów kierunku zarządzanie zajęcia z języków obcych przewidziano tylko dla studiów pierwszego stopnia - 4 semestry po 30 godzin na studiach stacjonarnych i 2 semestry po 30 godzin na studiach niestacjonarnych – to mało. Na studiach drugiego stopnia nie ma zajęć z języków obcych, a na ścieżce prowadzonej w języku polskim jest tylko jeden wykład, który można wybrać w języku angielskim lub niemieckim (eurologistyka – 15 godzin na studiach stacjonarnych, a 12 na niestacjonarnych). Dodatkowe kształcenie w językach obcych organizuje Studenckie Koło Naukowe „Erasmus+Manager”.

Program studiów II stopnia uwzględnia obowiązkowy przedmiot prowadzony w języku obcym. Podział na grupy zaawansowania z języka obcego odbywa się na podstawie testu poziomującego, co w opinii studentów jest dobrym rozwiązaniem. Studenci kierunku *zarządzanie* mają możliwość wyboru dodatkowego przedmiotu prowadzonego w języku obcym, jednakże na liście przedmiotów fakultatywnych znajduje się tylko jeden przedmiot prowadzony w języku obcym. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci studiów stacjonarnych przyznali, że chcieliby mieć możliwość większego wyboru przedmiotów prowadzonych w językach obcych.

W programie studiów drugiego stopnia jest także anglojęzyczna ścieżka kształcenia *management*. To odpowiednik pełnego programu kierunku na tym stopniu. Na tej ścieżce także prace magisterskie są pisane w języku angielskim. Było ich dotychczas 42. W niewielu pracach dyplomowych pisanych w języku polskim powołuje się literaturę obcojęzyczną (z próbki

przejranych wylosowanych prac wynika, że mniej niż w 10% takich prac). W ubiegłym roku akademickim ukazało się 7 publikacji naukowych z udziałem studentów zagranicznych. W kartach przedmiotów do tej ścieżki w większości wypadków zaleca się jednak literaturę polskojęzyczną. Zespołowi oceniającemu wyjaśniano, że studenci otrzymują krótkie skrypty w języku angielskim, opracowane przez prowadzących zajęcia. Bez studiowania literatury anglojęzycznej trudno to jednak uznać za pełnowartościową ścieżkę anglojęzyczną.

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej stwarza studentom możliwość uczestnictwa w międzynarodowych programach mobilności. Studenci mogą wziąć udział w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Szczegółowe zasady kwalifikacji studentów dostępne są na stronie internetowej uczelni. Proces rekrutacyjny jest przejrzysty i upubliczniony, a zasady rekrutacji dostępne online. W procesie rekrutacyjnym kryteriami kwalifikacji jest średnia ocen z poprzedniego semestru, średnia ocen z całego dotychczasowego okresu studiów, znajomość wykładowego uczelni przyjmującej, znajomość każdego kolejnego języka obcego, działalność studenta na rzecz Politechniki Częstochowskiej, a także udokumentowane publikacje naukowe, nagrody i wyróżnienia. Procesem rekrutacji kandydatów zajmują się Koordynator Wydziałowy Programu Erasmus+, który udziela również niezbędnych informacji oraz wsparcia merytorycznego i organizacyjnego studentom ubiegającym się o udział w wymianie. Efekty kształcenia osiągnięte za granicą są uznawane przez Wydział.

Uczelnia organizuje wymianę międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich. Ma stosowne porozumienia z uczelniami zagranicznymi, a około 80 z nich (w tym 17 z uczelniami z krajów UE lub stowarzyszonych z UE) dotyczy ocenianego kierunku. 8 przedsiębiorstw ze Stanów Zjednoczonych, Włoch, Republiki Czeskiej, Słowacji, Serbii, Chorwacji i Rumunii przyjmuje studentów kierunku na staże zagraniczne. Stopień wykorzystania tych możliwości jest jednak niewielki.

W ostatnich 2 latach z możliwości wyjazdu skorzystało 13 studentów kierunku zarządzanie. W ramach polityki informacyjno-promocyjnej jednostka udostępnia informacje o możliwości wyjazdu na stronie internetowej uczelni oraz na tablicach ogłoszeń. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili pozytywne opinie dotyczące dostępności informacji o programach mobilności międzynarodowej. Osoby studiujące na wizytowanym kierunku mają również możliwość wyjazdu na praktyki za granicę. W ostatnich 2 latach z tej możliwości skorzystało 5 studentów kierunku zarządzanie. Stworzone warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności oraz proces rekrutacyjny studentów zainteresowanych wyjazdem opiniuje się pozytywnie.

W tym samym czasie zajęcia za granicą prowadziło 17 nauczycieli akademickich związanych z kierunkiem zarządzanie, a ponadto w latach 2016-2018 na staże naukowe wyjechało 11 nauczycieli akademickich (w tym 1 osoba dwukrotnie), lecz obecnie zajęcia na kierunku prowadzi tylko 6 z tych 11. Na kierunku zarządzanie w pełnym cyklu studiuje obecnie 24 studentów z zagranicy, w tym 9 na ścieżce anglojęzycznej. Ponadto na Wydział Zarządzania (brak danych dotyczących tylko ocenianego kierunku) w ramach programu Erasmus w roku 2016/2017 na studia przyjechało 63 studentów zagranicznych, a 16 na praktyki, w roku 2017/2018 96 na studia i 2 na praktyki. Na Wydział Zarządzania przyjechało w tych latach odpowiednio 10 i 12 nauczycieli akademickich z zagranicy.

W 2017 roku Wydział Zarządzania był koordynatorem projektu dofinansowanego ze środków UE, dotyczącego opracowania programu studiów dla uczelni w Tajlandii.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na ocenianym kierunku zajęcia z języków obcych są tylko na studiach pierwszego stopnia i jest ich mało. Jest jednak dość dobrze wykorzystywana anglojęzyczna ścieżka kształcenia, ale zaleca się na niej do wielu przedmiotów wyłącznie polskojęzyczne podręczniki, co nie jest dobrą ofertą dla studentów zagranicznych. Skala wymiany międzynarodowej studentów jest mała, zwłaszcza niewielu jest studentów wyjeżdżających na studia i praktyki zagraniczne.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Zwiększyć liczby godzin i liczby semestrów zajęć z języków obcych na studiach pierwszego stopnia, wprowadzić do programu zajęcia z języków obcych na studiach drugiego stopnia.
- Na ścieżce anglojęzycznej zalecać podręczniki w języku angielskim.
- Zalecać studentom piszących prace dyplomowe wykorzystywanie literatury obcojęzycznej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Wydział Zarządzania dysponuje 39 własnymi salami dydaktycznymi, w tym 20 wykładowymi i 13 pracowniami komputerowymi w swym budynku głównym i sąsiednim budynku auli wydziałowej. Aula to w istocie 3 sale, które dzięki ruchomym ścianom można połączyć w jedną na 600 miejsc. Ponadto są 2 sale w przedziale 112-167 miejsc, 3 sale po 60-80 miejsc, 13 pracowni komputerowych, z (łącznie) 248 stanowiskami komputerowymi, a pozostałe to mniejsze sale wykładowe lub ćwiczeniowe - do 47 miejsc. Jest także 8 pracowni specjalistycznych, z których co najmniej 2 są przydatne dla tego kierunku studiów (automatyzacji i robotyzacji procesów produkcyjnych, ergonomii i kształtowania środowiska pracy). Nowym, atrakcyjnie wyposażonym obiektem jest pracownia doskonalenia wystąpień publicznych. Ponadto istnieje możliwość korzystania z bliżej nieokreślonej liczby sal w 2 budynkach innych wydziałów. W niemal wszystkich salach są projektory multimedialne z wyposażeniem towarzyszącym. Jest także wideoterminal umożliwiający prowadzenie wideokonferencji.

W pracowniach komputerowych zainstalowano oprogramowanie odpowiednie ze względu na potrzeby naukowe i dydaktyczne ocenianego kierunku. Zalicza się do niego systemy: SAP ERP, Macrologic Xperis, Macrologic Merit, SAGE Symfonia, Comarch ERP Optima, Gretl, Statistica, MC Project, Star UML, Biazgi BMPN Modeler, a więc systemy wspomagające zarządzanie (także procesowe i projektami), systemy finansowo-księgowo, statystyczno-ekonometryczne, służące organizowaniu wdrożeń systemów informacyjnych zarządzania itp. W obiektach jest dostęp do bezprzewodowego Internetu poprzez system Eduroam. Dostępna jest też platforma Moodle do kształcenia na odległość oraz pomoc specjalistów dotycząca jej

wykorzystania, w tym szkolenia pozwalające opanować stosowne umiejętności i uzyskać certyfikat ważny w Politechnice Częstochowskiej.

Najnowszą inicjatywą Wydziału jest uruchomienie Pracowni Doskonalenia Wystąpień Publicznych. Studenci mogą korzystać z infrastruktury uczelni również poza godzinami zajęć. Wielkość i liczba sal z punktu widzenia studentów jest dostosowana do ich potrzeb. Studenci oraz pracownicy Wydziału Zarządzania mają możliwość korzystania z bezprzewodowego, bezpłatnego dostępu do Internetu, w ramach *eduroam*. Budynek, w którym odbywają się zajęcia dydaktyczne jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Budynki wydziału są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto w jednej z sal jest pętla indukcyjna wspomagająca osoby niedosłyszące. Osoby te na okres studiów mogą wypożyczyć odbiorniki sygnałów przekazywanych z mikrofonów do implantów słuchowych.

W obiektach, z których korzysta kierunek jest dobry dostęp do punktów gastronomicznych, miejsc wypoczynku, urządzeń sanitarnych itd. W otoczeniu są pojemne parkingi, w tym wyznaczone dla studentów.

7.2.

W Politechnice Częstochowskiej działa system bibliotek, z których dla studentów i pracowników ocenianego kierunku najbardziej przydatne to Biblioteka Główna i Biblioteka Wydziału Zarządzania. Zbiory całości to ponad 500 tys. woluminów. W Bibliotece Głównej jest czytelnia na 150 miejsc, 50 stanowisk komputerowych, w tym 5 dla słabo widzących, 2 pokoje do pracy cichej. Dostępne są Cyfrowa Wypożyczalnia ACADEMICA oraz czytelnia wirtualna *ibuk.pl*, a także liczne bazy danych, w tym ELSEVIER, EBSCO, EMERALD, SPRINGER, Wiley-Blackwell. Są też dostępne 2 bazy własne i 2współtworzone przez Politechnikę.

W Bibliotece Wydziału Zarządzania w wolnym dostępie jest ponad 9000 książek i 32 tytuły czasopism. Jest czytelnia z 23 miejscami, 6 stanowisk komputerowych, 3 czytniki dla niedowidzących. Jest tu także dostępna baza Notoria, bardzo przydatna dla ocenianego kierunku.

Na podstawie próbki wybranej z kart przedmiotów dokonano sprawdzenia dostępności zalecanych podręczników. Brakowało tylko jednego z zalecanych podręczników anglojęzycznych, wskazuje to na poprawne monitorowanie dostępności zalecanej literatury.

Biblioteka jest dobrze zorganizowana. Jediną wadą jest to, że i główna i wydziałowa nie jest czynna w niedziele, a w soboty jest zamykana o 15.

Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały dostępność rekomendowanych przez nauczycieli akademickich publikacji oraz godziny otwarcia bibliotek, które w opinii studentów są dostosowane do ich potrzeb.

7.3.

Zasoby służące ocenianemu kierunkowi studiów są stale monitorowane. Sprawnie likwiduje się wszelkie usterki. Systematycznie wprowadza się nowoczesne wyposażenie, w tym wymienia lub uzupełnia sprzęt komputerowy i audiowizualny. W ostatnim okresie niemal wyeliminowano potrzebę noszenia przez prowadzących na zajęcia laptopów, wystarczą nośniki pamięci. Regularnie uzupełnia się zbiory biblioteczne.

Wydział Zarządzania podejmuje działania mające na celu modernizację infrastruktury. W minionym roku akademickim w auli Wydziału Zarządzania w celu podwyższenia jakości

prowadzenia wykładów zmodernizowano system audiowizualny poprzez zamontowanie dwóch ekranów. Zasoby biblioteczne są uzupełniane o nowe pozycje literaturowe. Pracownicy, jak również i studenci mogą na bieżąco zgłaszać zapotrzebowanie na książki, czasopisma naukowe, które przekazywane są do władz Biblioteki Politechniki Częstochowskiej. Ocena infrastruktury uczelni przez studentów nie ma charakteru sformalizowanego, studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi do Władz Wydziału oraz w dziekanacie. Na Wydziale Zarządzania funkcjonuje *Ankieta dotycząca oceny całego toku studiów odbytych na Politechnice Częstochowskiej*, w ramach której absolwenci oceniają bazę dydaktyczną oraz infrastrukturę socjalno-bytową uczelni.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kierunek korzysta z infrastruktury stosunkowo nowej (główny budynek z roku 2003), kompletnej i dobrej jakości. Nie ma problemów z dojazdem i parkowaniem. Zaletą jest dobre wyposażenie pracowni komputerowych w oprogramowanie odpowiednie dla kierunku *zarządzanie*, a także dobre zbiory bibliotek. Wadą jest brak dostępu do bibliotek w niedziele i krótki czas dostępu w soboty.

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych dostosowane są do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. Jednostka zapewnia studentom kierunku zarządzanie możliwość korzystania z infrastruktury uczelni poza godzinami zajęć, a także dostęp do zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Budynek, w którym odbywają się zajęcia dydaktyczne jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia nie umożliwia studentom oceny infrastruktury w sposób sformalizowany. Studenci mogą zgłaszać ewentualne zastrzeżenia dotyczące infrastruktury do Władz Wydziału lub w dziekanacie. Uczelnia podejmuje działania mające na celu modernizację i rozwój infrastruktury.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Udostępnić biblioteki w soboty do wieczora i w niedziele lub przeprowadzić wśród studentów badanie potrzeb dostępu do biblioteki.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej wdrożony został system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej dla studentów. Wydział zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych

dyżurów oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Godziny konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz publicznie dostępne w Internecie. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że nauczyciele akademicy w razie potrzeby chętnie służą im pomocą. Studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz w formie papierowej podczas zajęć dydaktycznych. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywne opinie dotyczące wsparcia dydaktycznego udzielanego przez nauczycieli akademickich. Niezbędne informacje o przedmiotach znajdują się w kartach przedmiotów, które zawierają cel przedmiotu, wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji, efekty kształcenia, treści programowe, narzędzia dydaktyczne, sposoby oceny, obciążenie pracą studenta, literaturę podstawową i uzupełniającą, macierz realizacji efektów kształcenia oraz formy oceny. Nauczyciele akademicy prezentują ich treść podczas pierwszych zajęć, studenci mają również do nich dostęp po zalogowaniu do systemu na terenie uczelni. Na Wydziale Zarządzanie opiekę dydaktyczną sprawują również opiekunowie pierwszego roku (zarówno na studiach I stopnia oraz II stopnia), do których zadań należy bieżące rozwiązywanie problemów związanych z procesem kształcenia. Opiekunowie są przedstawiani studentom podczas inauguracji roku akademickiego oraz dostępni w wyznaczonych godzinach konsultacji. Studenci kierunku zarządzanie w razie potrzeby mogą również liczyć na wsparcie Prodziekana ds. nauczania oraz Prodziekana ds. studiów niestacjonarnych, którzy są dostępni podczas wyznaczonych dyżurów. Wszystkich informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. W opinii studentów osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych kierunku zarządzanie. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym stwierdziły jednak, że bardzo często konieczność załatwienia spraw w dziekanacie wiąże się z oczekiwaniem w długiej kolejce, co wynika z faktu, że na Politechnice Częstochowskiej nie funkcjonuje system elektronicznej obsługi studentów. Od 2012 uczelnia podejmuje działania mające na celu wdrożenie systemu USOS, jednakże dotychczas system nie został w pełni wdrożony. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że w systemie USOS nie ma większości informacji związanych z procesem kształcenia, a wszystkie sprawy związane z tokiem studiów muszą oni załatwiać w dziekanacie (m.in. wybór przedmiotów, składanie indeksu w celu wpisu na kolejny semestr). W związku z brakiem elektronicznej obsługi studentów na Politechnice Częstochowskiej funkcjonują indeksy w formie papierowej. W opinii studentów wizytowanego kierunku indeksy papierowe generują wiele problemów, które rozwiązałyby elektroniczny indeks.

Zgodnie z obowiązującym na Politechnice Częstochowskiej regulaminem studiów studenci mogą studiować według indywidualnego programu, w tym planu studiów (IPS) oraz według indywidualnej organizacji studiów (IOS). O zakwalifikowanie na studia odbywane według indywidualnego programu studiów może ubiegać się student, który zaliczył pierwszy rok studiów i którego średnia ocena z ostatniego roku wynosi co najmniej 4,3. Indywidualna organizacja studiów jest skierowana do studentów z niepełnosprawnościami, samodzielnie wychowujących dzieci, będących członkami kadry narodowej oraz studiujących więcej niż jeden kierunek. Dziekan, wydając decyzje o zgodzie na IOS, uwzględnia także różne sytuacje życiowe studentów oraz ich indywidualne potrzeby i możliwości. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przyznali, że wiedzą o możliwościach indywidualizacji procesu studiowania.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Wszystkich niezbędnych informacji związanych z pomocą materialną udzielają pracownicy dziekanatu.

Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. Studenci zwrócili uwagę na fakt, że lista niezbędnych dokumentów potrzebnych do ubiegania się o stypendium socjalne dostępna na stronie uczelni jest inna od tej wywieszanej w dziekanacie, co sprawiło niektórym osobom problem podczas składania wniosku. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty oraz nie występują opóźnienia w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego kierunku. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przyznali, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce.

Wydział wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje Biuro Karier i Marketingu, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy dla studentów, tworzeniem bazy danych studentów i absolwentów poszukujących zatrudnienia, a także organizacją dodatkowych szkoleń oraz targów pracy. Dodatkowo Wydział organizuje szkolenia z zakresu zakładania własnej działalności gospodarczej czy też tworzenia dokumentów aplikacyjnych. Studenci kierunku zarządzanie na studiach I stopnia uczestniczą w obowiązkowych praktykach. Czas trwania studenckich praktyk zawodowych wynosi 4 tygodnie (120 godzin). Na Wydziale funkcjonuje kierunkowy opiekun praktyk, do którego zadań należy nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk oraz ich zaliczenie. Wydział wspiera studentów w poszukiwaniu miejsca praktyk poprzez organizację Banku Praktyk, który funkcjonuje na stronie internetowej Wydziału. Studenci oraz absolwenci mają dostęp do ofert pracy skierowanych specjalnie do nich przez lokalnych pracodawców. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły opinię, że praktyka zawodowa spełnia ich oczekiwania, a proces organizacji praktyk działa prawidłowo.

Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje Biuro Osób Niepełnosprawnych kierowane przez Koordynatora ds. osób niepełnosprawnych, który dba o organizację i wykonywanie działań mających na celu stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach życia akademickiego. Dodatkowo na uczelni działa Międzywydziałowe Koło Integracji i Wsparcia "FENIKS" Studentów Niepełnosprawnych Politechniki Częstochowskiej, które zrzesza studentów z niepełnosprawności oraz organizuje dla nich szereg dodatkowych aktywności, takich jak wyjazdy szkoleniowe i integracyjne, wyjście do instytucji kultury, konferencje, spotkania integracyjne, czy też olimpiadę sportową. Na kierunku zarządzanie w roku akademickim 2017/18 nie studiowała żadna osoba z niepełnosprawnością (w roku akademickim 2016/2017 było 2 studentów z niepełnosprawnością). Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, zmianę warunków uczestnictwa w zajęciach, indywidualne warunki korzystania z Biblioteki, zezwolenie na wjazd i parkowanie na terenie Politechniki, zgodę prowadzącego zajęcia na nagrywanie zajęć, pomoc w zdobywaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych do studiowania, zmianę grupy językowej na lepiej dostosowaną do jego możliwości, dostosowanie zajęć wychowania fizycznego, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności, a także miejsce w domu studenckim lepiej dostosowane do jego potrzeb wynikających ze stopnia niepełnosprawności, w miarę istniejących na Politechnice możliwości. Zgodnie z regulaminem pomocy materialnej studenci posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. W razie potrzeby studenci z niepełnosprawnościami kierunku zarządzanie mogą również liczyć na wsparcie Władz Wydziału. Uczelnia stara się podchodzić indywidualnie do każdego przypadku studenta z niepełnosprawnością i wspólnie szukać możliwości wsparcia oraz likwidacji barier.

Na Wydziale Zarządzania funkcjonują 22 koła naukowe, do których przynależność uzależniona jest wyłącznie od zainteresowań studenta. Wydział zapewnia członkom kół naukowych wsparcie finansowe i merytoryczne. Koła naukowe realizują szereg projektów

mających na celu nawiązanie współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, spotkania z przedstawicielami świata biznesu i nauki, a także organizują konferencje oraz uczestniczą w badaniach naukowych. Jako przykłady inicjatyw kół naukowych można wymienić wizyty studyjne w przedsiębiorstwach i instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego, tematyczne konferencje naukowe, liczne publikacje naukowe, szkolenia i warsztaty dla studentów, kursy specjalistyczne, a także konkursy. Efektem ich działań jest możliwość zdobywania i pogłębiania wiedzy, zarówno członków kół jak i studentów kierunku zarządzanie. Podczas spotkania z zespołem oceniającym członkowie kół naukowych pozytywnie zaopiniowali wsparcie merytoryczne oraz finansowe zapewniane przez Wydział.

Na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej funkcjonuje Wydziałowa Rada Samorządu Studentów Wydziału Zarządzania, której członkowie uczestniczą w działaniach organów kolegialny Wydziału, a także realizują projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym, takie jak otrzęsiny, mikołajki, andrzejki, obchody Dnia Kobiet, Dzień Sportu, w którym nagrodą jest Puchar Dziekana Wydziału Zarządzania, czy też juwenalia (we współpracy z URSS). Samorząd prowadzi również szkolenia dla studentów I roku dotyczące praw i obowiązków studenta, a także organizuje konkursy z nagrodami promującymi WRSS, między innymi na Wydziale Zarządzania ogłoszono i rozstrzygnięto konkurs na prezentację promującą pracę koła naukowego. Najlepsze prezentacje wyświetlane były na ekranie monitora i zostały nagrodzone nagrodami ufundowanymi przez Dziekana. Przedstawiciele Samorządu obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym przyznali, że mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Władz Wydziału. Mogą oni korzystać z infrastruktury uczelni, mają zapewnione biuro oraz środki finansowe na działalność. Studenci kierunku zarządzanie mają również możliwości rozwijania swoich zainteresowań pozanaukowych. Na uczelni działa Akademicki Związek Sportowy, Erasmus Student Network, Niezależne Zrzeszenie Studentów, Studenckie Forum Business Centre Club, Studenckie Turystyczne Koło Naukowe "Per Pedes & Yeti", a także Zrzeszenie Studentów Polskich.

8.2.

Studenci kierunku zarządzanie są informowani o oferowanych rodzajach wsparcia poprzez stronę internetową uczelni oraz Wydziału, media społecznościowe, za pośrednictwem poczty elektronicznej, a także poprzez tablice informacyjne. Dodatkowo w celu sprawnego przepływu informacji i zapoznania nowo przyjętych studentów z funkcjonowaniem Wydziału w czasie inauguracji roku akademickiego prowadzone są spotkania organizacyjne.

Skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego dla studentów jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości zasobowych i finansowych Wydziału udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach Ankiety dotyczącej realizacji procesu dydaktycznego, która zawiera pytania dotyczące konsultacji. Na podstawie między innymi opinii studentów zawartych w ankietach Wydział organizuje dodatkowe szkolenia dla nauczycieli akademickich w celu podnoszenia ich kompetencji. W roku akademickim 2016/2017 zainicjowano na Wydziale Zarządzania cykl warsztatów pt. „Współczesne wyzwania dydaktyki – doskonalenie stylu pracy nauczyciela akademickiego”. Dotychczas zostały zorganizowane takie warsztaty jak „Metodyka pracy nauczyciela akademickiego”, „Rola komunikacji w pracy nauczyciela akademickiego”, „Zastosowanie elementów coachingu w pracy nauczyciela akademickiego” oraz „Metody aktywne w pracy wykładowcy akademickiego. Podnoszenie umiejętności dydaktycznych pracowników szkół wyższych”. Skuteczność systemu wsparcia administracyjnego jest badana poprzez Ankiety oceny pracy dziekanatów, w ramach której studenci mogą oceniać godziny otwarcia dziekanatów, a także sposób oraz jakość udzielania informacji przez pracowników dziekanatu. Kwestionariusz zawiera również pytanie otwarte, w ramach którego studenci mogą zgłosić swoje uwagi i zastrzeżenia. Ankiety oceny pracy dziekanatów przeprowadzana jest każdego roku w

formie papierowej. Studenci mają też możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących systemu wsparcia bezpośrednio do Władz Wydziału lub poprzez opiekuna roku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki dydaktycznej i materialnej jest dostosowany do potrzeb studentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Studenci mogą liczyć na wsparcie dydaktyczne ze strony nauczycieli akademickich. Niezbędne wsparcie związane z tokiem studiów studenci otrzymują od pracowników dziekanatu oraz prodziekanów. Doskonalenia wymaga system elektronicznej obsługi studentów, który nie funkcjonuje prawidłowo. Na uczelni działa efektywny system pomocy materialnej. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przyznali, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągnięcia lepszych wyników w nauce. Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje Biuro Karier i Marketingu, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy dla studentów, tworzeniem bazy danych studentów i absolwentów poszukujących zatrudnienia, a także organizacją dodatkowych szkoleń oraz targów pracy. Studenci kierunku zarządzanie uczestniczą w obowiązkowych praktykach zawodowych. W ich opinii proces organizacji praktyk działa poprawnie. Jednostka wspiera studentów z niepełnosprawnościami w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej. Na Wydziale Zarządzania funkcjonują koła naukowe, ich członkowie mają zapewnione wsparcie finansowe i merytoryczne. Władze Wydziału wspierają Wydziałową Radę Samorządu Studentów Wydziału Zarządzania, której członkowie uczestniczą w działaniach organów kolegialny Wydziału, a także realizują projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego jest systematycznie badana w ramach Ankiety dotyczącej realizacji procesu dydaktycznego oraz Ankiety oceny pracy dziekanatów.

Dobre praktyki

Na podstawie między innymi opinii studentów zawartych w ankietach Wydział organizuje dodatkowe szkolenia dla nauczycieli akademickich w celu podnoszenia ich kompetencji. W roku akademickim 2016/2017 zainicjowano na Wydziale Zarządzania cykl warsztatów pt. „Współczesne wyzwania dydaktyki – doskonalenie stylu pracy nauczyciela akademickiego”.

Zalecenia

- Zaleca się wykorzystywanie systemu USOS w celu usprawnienia obsługi administracyjnej, tak by studenci mogli część spraw związanych z tokiem studiów załatwić przez Internet.
- Zaleca się podjęcie działań mających na celu likwidację indeksów w formie papierowej.
- Zaleca się podjęcie działań mających na celu usprawnienie obsługi administracyjnej studentów, tak aby zmniejszyć kolejki w dziekanacie.
- Zaleca się zweryfikowanie listy dokumentów potrzebnych do ubiegania się o stypendium socjalne, która jest dostępna na stronie uczelni z listą dokumentów wywieszoną w dziekanacie.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny – na podstawie Raportu oceny instytucjonalnej dokonanej w dniach 23-25 listopada 2012 roku.

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
-----------	---

<p>1. Zarówno w strategii uczelnianej, jak również w wydziałowej w rozdziale pn. Rozwój Kapitału Społecznego przedstawiając plan rozwoju poszczególnych uczelnianych grup społecznych, tj. kadre naukowo-dydaktyczną, kadre nie będącą pracownikami naukowo-dydaktycznymi, potrzeby i aktywność studentów oraz młodych pracowników nauki w uzyskaniu możliwości uzyskiwania awansów zawodowych nie uwzględniono doktorantów, co zdaniem zespołu oceniającego powinno zostać uzupełnione.</p>	<p><i>Doktoranci stanowią grupę studentów, z tego względu w strategii na lata 2016-2020 doktorantów dotyczą wszystkie te założenia, które skierowane są do grupy „studenci”.</i></p>
<p>2. Na Wydziale Zarządzania nie istnieje proces ankietyzacji dotyczący innych obszarów działalności jednostki tj. infrastruktury dydaktycznej, spraw administracyjnych czy spraw socjalno-bytowych studentów. W Jednostce nie są wprowadzone inne rozwiązania systemowe, mające na celu zapewnienie jakości we wskazanych obszarach będących przedmiotem oceny. Zaleca się stworzenie systemu weryfikacji jakości również w pozostałych obszarach działalności Wydziału.</p>	<p><i>Od roku akademickiego 2013/2014 wprowadzona została procedura PS-20 Procedura badania ankietowego oceniającego pracę dziekanatów wszystkich kierunków funkcjonujących na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Procedura obejmuje wszystkie dziekanaty w ramach kierunków studiów działających na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, na temat ich funkcjonowania wypowiadają się interesariusze wewnętrzni.</i></p> <p><i>Proces ankietyzacji dziekanatów został uaktualniony oraz ujednolicony dla Politechniki Częstochowskiej zgodnie z Zarządzeniem nr 87/2017 Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 13.12.2017 a jego nowa formuła obowiązuje od roku akademickiego 2017/2018.</i></p> <p><i>Od roku akademickiego 2012/2013 funkcjonuje procedura PS-14 Procedura przeprowadzenia badań ankietowych dotyczących oceny całego toku studiów, w której interesariuszy wewnętrzni mogą wypowiedzieć się na temat oferty dydaktycznej, jakości kształcenia, działalności, organizacji oraz bazy, infrastruktury i usług oferowanych na Uczelni.</i></p>
<p>3. Studenci podczas spotkań zwrócili uwagę na brak miejsc parkingowych dla środowiska studenckiego przed budynkami Wydziału Zarządzania. Powstał projekt budowy nowego parkingu dla studentów (ok. 60 stanowisk parkingowych), który jest w trakcie realizacji.</p>	<p><i>Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów, władze Wydział Zarządzania złożył do Rektora PCz. wniosek o uwzględnienie w planie rzeczowo-finansowym budowy nowego parkingu dla środowiska studenckiego nieopodal budynku wydziału. Nowy parking przeznaczony wyłącznie dla studentów został oddany do użytku 9.09.2016 roku. Usytuowany jest on naprzeciwko Wydziału Zarządzania przy ulicy Akademickiej 1 A. Zawiera on 109 miejsc parkingowych w tym 6 dla osób niepełnosprawnych.</i></p>
<p>4. Istotnym problemem jest brak wymiany krajowej oferowanej studentom Wydziału Zarządzania. Zaleca się nawiązanie współpracy z ośrodkami krajowymi, szczególnie w sytuacji zbyt wysokich kosztów związanych z pobytem studentów zagranicą. Pozwoli to na wyjazdy większej grupy studentów, która będzie miała możliwość dodatkowego rozwoju i wymiany doświadczeń ze studentami pokrewnych jednostek.</p>	<p><i>Wymiany takie prowadzone są w ramach konferencji skierowanych do studentów, w szczególności tych działających w ramach kół naukowych. Ponadto studenci Wydziału Zarządzania biorą udział w licznych konkursach dla studentów, w czasie których również mają możliwość wymiany doświadczeń. Chętni studenci uczestniczą również w dniach otwartych organizowanych na innych uczelniach.</i></p>

<p>5. Na Wydziale Zarządzania nie istnieje żadne rozwiązanie systemowe, dotyczące rekrutacji na szkolenia, konferencje czy wymianę międzynarodową studentów. Jednostka nie prowadzi również żadnego procesu ankietyzacji dotyczącego wymiany międzynarodowej studentów. Zaleca się stworzenie kwestionariusza ankiety, dotyczącego wymiany w kontekście jakości kształcenia i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia poza macierzystą uczelnią.</p>	<p><i>Od roku akademickiego 2013/2014 wprowadzona została procedura PS-24 Procedura przeprowadzenia ankiet dotyczących opinii studentów biorących udział w międzynarodowej wymianie studenckiej w ramach Programu LPP Erasmus w Politechnice Częstochowskiej. Zakresem badań są objęci studenci biorący udział w Programie LLP Erasmus na Wydziale Zarządzania na Politechnice Częstochowskiej a od roku akademickiego 2014/2015 procedura zgodnie z Zarządzeniem nr 100/2014 Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 03.04.2014 w ujednoliconej wersji obowiązywała na całej Uczelni.</i></p> <p><i>Proces ankietyzacji dotyczący opinii studentów biorących udział w międzynarodowej wymianie studenckiej w ramach Programu LPP Erasmus w Politechnice Częstochowskiej zgodnie z Zarządzeniem nr 89/2017 Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 13.12.2017 uchylił wcześniejsze Zarządzenie Rektora, tym samym procedura przestała obowiązywać od roku akademickiego 2017/2018.</i></p>
---	--